

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENEC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen po prazniku

Nagradno prebranje „Slovenca“
 KDOVALECI Odrzok z rdečim
 ligo spravil — 49 ODRZKOV
 vam daje pravico, da se udeležite
 nagradnega prebranja. — Redni
 naročnikom odzokov si treba
 158 dragocenih nagrad vsak teden!

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.549 za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Častno predsedstvo mednarodnega mladinskega tabora ZFO

Belgrad, 30. maja. Pri častnem predsedstvu mednarodnega mladinskega tabora, ki ga prireja od 26. do 29. junija 1938 Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani, so sprejeli mesta naslednji člani kralj. vlade: predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinovič, notranji minister dr. A. Korošec, prometni minister dr. Spah, minister vojske in mornarice armadni general Marič, minister za telesno vzgojo dr. Miletič in minister dr. Krek.

Volitve v CSR

V zadnjih dveh zaporednih tednih dne 22. in 29. majnika so bile na Češkoslovaškem občinske volitve, ki so zaradi raznih mednarodnih okoliščin vzbudile svetovno pozornost. Tik pred volitvami namreč je na občnem zboru nemško-sudetske stranke v Karlovih Varih voditelj te stranke Konrad Henlein v zahtevajoči obliki postavil v osem točk razdeljene želje nemških državljanov v češkoslovaški državi. Nekatere med njimi so samo po sebi razumljive in jih je češkoslovaška ustava že sama davno prej uzakonila, druge pa so bile takšnega značaja, da so zahtevale temeljitega proučevanja, če so v skladu z ustavo države in z njeno samostojnostjo. Češkoslovaška vlada je ohranila popolnoma hladne živce in je pravilno odločila, da naj češkoslovaški državljanji najprej pri občinskih volitvah izrazijo svoje politično mišljenje, nakar naj se šele začnejo stvarna pogajanja med vlado in nemško narodno manjšino, seveda v okviru notranje politike in ne na mednarodnopolitičnem področju. Med tem časom pa je češkoslovaška vlada z resno in stvarno voljo pripravljala nov narodnostni statut, ki naj bi vsem manjšinskim narodnostim v češkoslovaški državi zajamčil njihove pravice v tolikem obsegu, kot jih svojim narodnim manjšinam še nikdar ni dala nobena druga država, saj je vlada po izjavi ministrskega predsednika dr. Hodže pristala na to, da ponudi nemški narodni manjšini krajevno samoupravo, v ostalem pa takšno udeležbo pri državnih poslih, ki odgovarja številčnemu količniku nemškega prebivalstva v državi.

Na žalost pa stvar ni ostala, kakor bi morala, v rokah notranje politike je bil spor, ki bi ga bili morali rešiti med seboj vlada in nemška narodna manjšina, prenesen na mednarodno polje, pri čemer pa češkoslovaške vlade ne zadene nobena krivda. Tako se je zgodilo, da se je položaj dva dni pred prvimi volitvami silno zaostрил in se je začelo že govoriti o češkoslovaško-nemški krizi, ki je grozila, da se vsak dan bolj razvname in razširi na vso Evropo. V notranjosti češkoslovaške države so se kar naenkrat pojavili tudi poklicni agitatorji, ki so očividno imeli namen, ustvariti neznošno ozračje, morda celo izzvati javne izgrede, ki naj bi v zunanjem svetu napravili videz, da vlada na Češkoslovaškem ni več v stanu vzdrževati miru in reda ter zaščititi osebne varnosti in premoženja svojih državljanov. Posrečilo se jim je ponekod vznemiriti prebivalstvo in ga pognati v poulične demonstracije, ki so seveda takoj dobile svoj zvočni odmev v inozemstvu. Istočasno so se tudi že razširile vesti, da so opazili na več mejah češkoslovaške države premikanje vojaških odredov sosednih držav.

Praska vlada je bila po takem razvoju, ki ga ni niti želela niti je dala povod zanj, zelo presečena in je morala tako na znotraj kakor na zunaj storiti korake v zaščito javnega reda in miru in v obrambo državne neodvisnosti. Poklicala je pod orožje dva letnika rezervistov, da bi imela na razpolago zadosti čuvarjev javnega reda, če bi se ob priliki volitev pripravljali kakšni nemiri. Obenem pa je v javnem proglasu povedala narodu, da so nastopili hudi trenutki, ko je bolj kot kdaj potrebno, da se ves narod strne v obrambo svoje svobode in se prostovoljno podvrže najstrožji disciplini. Ukrepi vlade so imeli takojšen in popoln uspeh. Narod je razumel. Pri volitvah naslednjega dne 22. majnika ni bilo nikjer niti najmanjšega nerada, med narod pa je dihanla železna volja, da bo doprinesel vsako žrtve, ki jo bo od njega zahtevala domovina. S tem je bil doprinesen najbolj sijajen dokaz za državnost češkoslovaškega naroda. Postopanje praska vlade pa seveda ni moglo ostati neopaženo v inozemstvu. Kar naenkrat se je pojavila na braniku Češkoslovaške Anglija, katere poslanik v Berlinu je trikrat zaporedno šel v nemško zunanje ministrstvo ter tamkaj izpovedal stališče Anglije v vprašanju nedotakljivosti češkoslovaške države. Ob Angliji je stala tudi Francija z jasno izjavo, da bo mobilizirala v tistem hipu, ko bi kakšen tuji vojak prekorajčil češkoslovaško mejo. S tem je bila zadeva, kolikor se tiče njenega zunanjepolitičnega značaja, urejena in že v ponedeljek, dne 23. majnika so odgovorni državniiki velesil, ki so se za razplet dogodkov na Češkoslovaškem zanimali, zaporedno izja-

Poraz sovjetske diplomacije

Njena dvolična vloga v zadevi Češkoslovaške

Francosko-italijanski sporazum ji ne gre v račun

London, 30. maja. Tukajšnji diplomatični krogi zaznamujejo značilno dejstvo, kako sovjetska diplomacija na vseh frontah skuša onemogočiti politiko miru, ki jo odločno zasleduje vlada g. Chamberlaina. Ko je bil spor med Češkoslovaško in Nemčijo na vidiku, tako da je svetovni mir visel samo še na eni niti, je angleška diplomacija zaman pričakovala, da bi se ji pridružila sovjetska vlada s primerno akcijo, da bi se preprečilo krvavo klanje. Njeno zadržanje, v katerem ni hotela dati nobene točne in nedvoumne izjave, kaj bi storila v primeru napada na CSR, je bilo dobro premišljeno, ker je imelo namen, da prevara nasprotnike češkoslovaške republike in jim na ta način dá poguma, da bi storili nepremišljen korak. Stalinova diplomacija je delovala te dni z vprav orientalsko dvoumnostjo:

na enem sektorju Evrope je Moskva mobilizirala vse sile komunistične stranke v skupen odpor proti fašizmu, na drugem sektorju pa je hotela vzbujati vtis, da svetuje k popuščanju, s čimer je nameravala v tako zvanih avtoritarnih državah okrepiť voljo do končnega krvavega obračuna.

Sedaj skrbi sovjetsko vlado, ki je bila prevarana v češkoslovaškem vprašanju, kjer se po zaslugi in prizadevanju Anglije in Francije razvijajo dogodki v smeri mirne rešitve, predvsem Španija. Tukaj je namreč sovjetska diplomacija tudi pretrpela hud poraz, ker so se Anglija, Francija in Italija sporazumele, da se odpoklicajo vsi prostovoljci, dočim bo Francija spet zaprla pirenejsko mejo, in bo na ta način, kakor se resno bojijo v Moskvi, prepučena rdeča

Španija svoji usodi. Ker bi bilo s tem upanje sovjetske Rusije, da razplamti svetovno vojno, pokopano, so nastopili sedaj francoski komunisti, ki so na seji svojega osrednjega odbora preteklo nedeljo v Parizu sklenili ostro resolucijo, v kateri grajajo vlado g. Daladiera, da se vdaja pritisku Anglije in Italije ter tako prihaja na pomoč generalu Francu, ki bo slej ko prej dobival izdatno inozemsko pomoč, dočim bo Valencija po zaslugi Francije osamljena.

Obenem je sovjetska vlada poklicala v Moskvo svojega poslanika v Parizu Suriča, kjer bo dobil nova navodila. Ta navodila obstojajo, kakor se je izvedelo, v novem blufu, ki naj ustraši Anglijo in Francijo. Sovjeti namreč nameravajo izjaviti, da se bodo v primeru, če bi se v resnici zaprla pirenejska meja in se uvedla stroga kontrola nad uvozom vojne materiala po Sredozemskem morju, desinteresirali za češkoslovaško vprašanje...

V krogih angleške diplomacije bi seveda tak korak ne napravil nobenega vtisa, ker je Anglija, prav tako, kakor je zadošila možnost požara v Srednji Evropi, trdno odločena, da tudi špansko vprašanje privede do konca, ki ne bo ogrožal miru v Evropi.

Tudi v Parizu vzbuja ta taktika sovjetske vlade čedalje večji odpor in ima za posledico, da se skuša sedanja politika Francije bolj in bolj osvoboditi kontrole, pod katero je bila postavljena za vlade Leona Bluma. »Tempse«, ki velja v zunanjepolitičnih zadevah za poluradno glasilo, opozarja v uvodniku sovjetsko Rusijo, da njena taktika ogroža simpatije, ki jih je doslej imela v izvestnem delu francoske javnosti. Sovjetska politika prihaja čedalje bolj v nasprotje z resničnimi interesi Francije, ki hoče obdržati evropski mir s pomočjo svoje najboljše zaveznice Anglije in ima tudi trden namen, da doseže sporazum z Italijo. Baš ta sporazum je tisto, kar hoče sovjetska vlada na vsak način preprečiti. Namen sovjetske vlade pa je obenem tudi ta, da bi ne stopil v veljavo že podpisani sporazum med Anglijo in Italijo, ker bi namreč v primeru, če se ne uredi vprašanje popolne nevtralnosti v španski državljanski vojni na edino mogoče način, ta pogodba ne mogla stopiti v veljavo. Obstrukcija, ki jo Moskva sistematično vodi proti miroljubnim namenom Francije in Anglije, bo imela le dobrodejne posledice za mir, ker ustvarja čedalje bolj popolno solidarnost med Anglijo in Francijo v korist Evrope.

V Pragi položaj mirno presoja

Izredni varnostni ukrepi pa še ostanejo v veljavi

Praga, 30. maja. TG. Povsod vlada vtis, da je zunanjepolitična napetost popustila. Češkoslovaški poslanik v Parizu, ki je bil nekaj dni v Pragi, se je vrnil na svoje mesto in nesel s seboj točne podatke o narodnostnem statutu, ki ga čel. vlada pripravlja. Angleški poslanik Newton je bil tudi pri zunanjem ministru Kroftu in oddal nekaj dobrih nasvetov. Poročila, ki prihajajo iz Berlina, so pomirljiva. Tudi tamkaj je imel angleški poslanik Henderson enourni razgovor z zunanjem ministrom ter je pri tej priložnosti popolnoma raztomčil angleško stališče, na drugi strani pa dobil pomirljiva obvestila od strani Nemčije. Praska vlada si ne dela nobenih utvar glede bodočnosti. Prepričana je, da kriza še ni mimo, da je nastopil samo mirnejši trenutek pred novo nevihto, ki pa sedaj, ko je znano,

kakšno stališče bi v primeru vojnih zapletljajev zavzeli Anglija in Francija, ne bo narasla v neurje, ki je grozilo Evropi dne 22. maja. Sudetski Nemci se bodo sedaj pogajali in bodo pri tem sledili natančno izdelani taktiki. Sele v prihodnjih tednih se bo pokazalo, če iskreno želijo mirne rešitve in če jim je res le do avtonomije in do gospodarskega izboljšanja, ali če stremijo za drugimi cilji. Vlada je pripravljena, da se s Henleinom še sedaj pogaja, čeprav ima namen objaviti narodnostni statut šele okrog 15. junija. V ožgled stvarnega položaja pa je prav gotovo, da češkoslovaška vlada ne bo preklicala vojaških ukrepov — vpklic rezervistov — dokler bo trajala negotovost, zaradi katere je bila vlada prisiljena, da na mejah države okrepi svojo stalno vojsko.

Izid drugega dela občinskih volitev

Praga, 30. maja. b. Druga stopnja volitev na Češkoslovaškem ni prinesla nobenih iznenadenj. Na nemški strani je največje število glasov zbrala nemška sudetska stranka, ni pa dosegla napovedane večine. Nemška socialno-demokratska stranka je pretrpela pričakovane izgube, toda še zmerom v štem razmerju kakor v preteklem tednu. O polomu te stranke se sploh ne more govoriti. Od 2670 občin so bile volitve v 1465 občinah, v ostalih občinah pa je bila postavljena samo po ena lista in so volitve odpadle. Od teh občin jih je bilo 367 z nemško večino, 921 s češko, oziroma slovaško večino, 230 s poljsko, 47 s karpatsko-rusko in 8 z madžarsko večino. Največja pozornost je bila posvečena volitvam v nemških občinah. Po dosedanjih izidih je od vseh 3607 občinskih mandatov v nemških občinah sudetsko-nemška stranka dobila 1897 mandatov, nemška socialno-demokratska stranka je dobila 185 mandatov, komunisti 160 mandatov, demokrati dva mandata in češke stranke 259 mandatov. Zanimivo so tudi volitve za praški občinski odbor, za katerega pa ni bilo nič več toliko zanimanja kakor pretekli teden. Te volitve pa so bile izraz moči češke narodno-socialne stranke z Zenklo na čelu. Občuten poraz sta pretrpela Gajda in Šifirni, sudetsko-nemška stranka pa je izgubila tri mandate.

Samo dejstvo, da so bile večerajšnje volitve mirne, prav tako pa tudi izid predstavljata temelj za bližnja pogajanja o narodnostnem statutu med dr. Hodžo in Henleinom.

Henlein dobil 96% glasov nemške manjšine

Praga, 30. maja. AA. Stefani: Po dosedaj objavljenih izidih je Henleinova lista pri večerajšnjih volitvah dobila 96% glasov v krajih, kjer živi nemška manjšina. To je za stranko velik napredek, ker je Henlein pri zadnjih volitvah dobil v teh občinah 80% glasov. Komunisti so tudi precej napredovali in sicer za Prago tudi v notranjosti države. Po izidu glasovanja so se postavili v prve vrste.

vili, da je napetost popustila in da razgovor praska vlade z nemško narodno manjšino izgublja mednarodnopolitični značaj ter se počasi vrača v izključno notranjepolitično pristojnost češkoslovaške vlade.

Ozračje je od neurja, ki je slo mimo Evrope, še precej razgreto in je bolj modro, da počakamo, da se zopet razčisti in pomiri. Šele iz bolj oddaljenega vidika bomo mogli presoditi vzroke, iz katerih je kriza nenadno zrasla, ter nevarnosti, ki jih je nosila s seboj za vso Evropo. Za danes se bomo zadovoljili le z dvema ugotovitvama, ki se nam na ozadju zadnje krize kar sami od sebe vsiljujeta. Prva se tiče Češkoslovaške in češkoslovaškega naroda. Vsa Evropa je razumela, da preživlja ta narod hude dneve. A vsa Evropa je tudi videla, da jih preživlja z odprtimi očmi in s srcem brez strahu. Češkoslovaški narod je v zadnjih dneh pokazal toliko zrele hladnokrvnosti in brez-pogojnega domoljubja, toliko preudarne discipline in premišljene samozavesti, a tudi toliko iskrene pomirljivosti in demokratične

„Nem, nem, sohá!“

Vsiljivo upitje madžarskega revizionizma

Naš list, ki je kot največji katoliški list v Jugoslaviji in eden največjih te vrste v srednji Evropi, je s podrobno pozornostjo, s katero je spremljal vse dogodke ob mednarodnem eharističnem kongresu v Budimpešti, pokazal pravo katoliško in občestveno usmerjenost. Tolmačil je ta veliki in za sedanje dni v vsakem oziru tako pomembni dogodek kot veliko manifestacijo bratstva, sloge in ljubezni in odpuščenja med narodi, strogo po duhu in zamislil te važne mednarodne ustanove. Prav tako smer in značaj so kongresu — o čemer so se naši bralci ob izbrpnih poročilih v listu lahko dovolj prepričali — dajale vse izjave in govori uradnih zastopnikov Cerkev, naj so bili te ali one narodnosti, te ali one hierarhične stopnje. Prav ta dva razloga nam dajeta pravico, da po kongresnih dneh, po tej grandiozni manifestaciji katoliške občestvenosti in ideologije, priobčimo naslednja opazovanja našega kongresnega dopisnika, s katerimi ponazarja in obsoja predrznosti, ki si jih je pri tej priliki dovolil degenerirani madžarski revizionizem. — Ur.

»Ne, ne, nikdar — tako se glase po slovensko besede »Nem, nem, sohá« — to, sprva nera-

zumljivo, a potem neizbežno geslo pozdravlja šloveka na sleherni madžarski mejni postaji. V njem je izražen ves trmasti, nesodobni, nojevski program madžarskega revizionizma. Ob teh kratkih azijskih izrazih šlovek sliši nekje udarjanje podkev in ženket huzarskih ostrog, zasliči vso simboliko operetne Madžarske — ne prave, resnične, ki ji stanje po svetovni vojni ni vzelo ne možnosti, ne veselja za življenje — marveč tiste Madžarske, ki pomeni zadnji otok propadlega evropskega fevdalnega reda.

»Verujem v enega Boga, v eno domovino, v eno božjo in večno pravico, verujem v vstajenje Madžarske...«

To molitev morajo moliti lačni madžarski otroci vsak dan po šolah. Molili so jo po volji plemenitega razreda tudi ob kongresu. Revizionistična organizacija je zvezala kongres s svetoštetfanskimi slovesnostmi, kar je vzbudilo mnogo nevolje. Ta organizacija je ob kongresu preplavila Budimpešto z revizionističnim propagandnim materialom: knjigami, zemljevidi, reliefi, napisi, spominki, ki pod krinko velikega dogodka kažejo težnje vladajoče aristokracije. Za majhen denar ste lahko kupili cele knjižnice del različnih imen, a ene vsebine: »pravica« za Madžarsko! Mehanične papirne igrače so vam kazale »pravos«, »velikost«, »resnično«, »zgodovinsko« Madžarsko, ki sega seveda čez vso Hrvaško in Slavonijo do Reke in Senja. Na majhen pritisk mehanizma se je zemljevid razmahnil, zajajale so »ranec«, ki jih je svetostefanskemu kraljestvu zadala trianonska pogodba. Zraven številke, računi. Videli ste lahko karte, na katerih nož reže Hrvaško in pol Morave od Češke. Videli ste zbirke grbov madžarskih mest, med njimi Osjeka, Zagreba, Sušaka, Reke, Senja, Čakovca, Bratislave, Temišvara. Videli ste demonstrativne torte po slaščičarnah, ki so vabile na uživanje z »Nem, nem, sohá«. Videli ste deset-tisoče svilenih praporčkov s križem, ki mu je bil za ozadje obris velike Madžarske. Slišali ste govore in tožbe, vse je izzvenovalo v »Nem, nem, sohá«.

Ti pojavi, ki so jih vsi odločujoči krogi zanašali s poudarjanjem potrebe po bratstvu in odpuščenju zlasti danes, ko se mora svet združiti proti ideologijam sile, so bili mučni, zato zaslužijo razlage in odgovora o tem, kaj je madžarski slepi, netaktni revizionizem in kakšna je njegova življenjska upravičenost.

Nadaljevanje na 2. strani

Zagrebska vremenska napoved. Poslabšanje vremena.

Dunajska vremenska napoved. Še nestalno s padavinami, z zapada pa se bo vreme počasi zboljšalo.

Prazno ponujanje JNS

Političen pregled ob seji ožjega glavnega odbora JRZ

Belgrad, 28. maja. m. Sestanek ožjega glavnega odbora JRZ je nudil zopet priliko, da se funkcionari stranke lahko podali poročila o stanju in delovanju strankinih organizacij v posameznih banovinah. Iz poročila je razvidno, da se je stranka povsod lepo razmahnila in zajela široke plasti naroda. V stranki že uspešno deluje delavska organizacija Jugoras. Pred kratkim je imela prvi kongres strankina mladinska organizacija, ki je v raznih krajih priredila že več političnih sestankov, ter akademika organizacija »Slovenski jug«. Zaradi uspehov, ki jih je dosegla vlada dosegla v notranji in zunanji politiki ter na gospodarskem in socialnem polju, se množijo primeri, da tudi v hrvatskih krajih prestopajo v JRZ kar cele občinske organizacije bivše HSS, ker ljudstvo ne odobrava več nespametne in škodljive abstinence politike, ki se propagira iz Zagreba. JRZ je že do sedaj stalno izpopolnjevala svoje organizacije, v prihodnjih mesecih pa bo to delo še podvojila, da bo povsod zavel nov duh v našem političnem in gospodarskem življenju. Že danes je na terenu JRZ najmočnejša politična organizacija in pravih tekmecev sploh nima, razen dr. Mačka v vseh banovinah. Dosedanje uspešno delo vlade je ostala politična gibanja v državi razbilo v neznatne brezpomembne politične skupine, ki imajo tu in tam še nekoliko pristavev, politično pa ne pomenijo prav nič več.

Razmerje med strankami srbijanske združene opozicije se zadnji čas ni prav nič zboljšalo. Voditelji teh političnih skupin: Davidović, Miša Trifunović in Joca Jovanović so pripravili na odločen nastop proti ljudsko-frontaškim nergačem dr. Ribarju, dr. Dragoljubu Jovanoviću in drugim. Spor med njimi je narasel tako, da ne bo več moglo priti do pomiritve. Ljudsko-frontaška skupina srbijanske združene opozicije vabi v svoj krog vse, kar je levčarsko usmerjenega.

JNS se je tudi v nedeljo, kakor vedno doslej, zadovoljila že s tem, če se ji je v nekaterih krajih posrečilo zbrati nekaj ljudi, s katerimi se nekoliko poslancev lahko pogovori, približno tako, kakor je to napravil sam predsednik te stranke Peter Živković v Bosanski Koetanji. Po časopisnih vesteh je Živkovićev prihod v tem kraju zanimal samo 10 ljudi, ki so ga prišli gledat. Živković je tem ljudem govoril o vremenu. De-

jal je, da je danes oblačno vreme, da pa bo jutri zopet zasvetilo sonce in da bo JNS zopet prišla na oblast. Tudi to je povedal, da je tedaj, ko je šel na vladi, mislil napraviti s Hrvati pošten sporazum, ni ga pa utegnil izvesti, ker je prej odšel. Tudi onih 10 ljudi, katerim je Živković to pripovedoval, je vzelo te besede za šalo, ker je znano, da je bil Živković na vladi polna tri leta in da je imel tako oblast, kakor nihče pred njim in nihče za njim. Tako dobro obiskani so vsi estanki JNS. Zaradi tega je strah pred novimi državnozbornimi volitvami nagnal voditelje JNS, da na vsa moč poskušajo in trkajo na najrazličnejša vrata, da bi se jih kdo usmili in jih sprejel v volivno vlado, da bi se na ta način izognili neizbežnemu porazu, ki jih čaka, če bi JNS morala iti samostojno v volivni boj. Te želje so se letočasno čule iz vrat JNS v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani. Vsi bi radi prišli v volivno vlado, predvsem pa predstavniki slovenskega dela JNS.

Te dni se je prišel v Belgrad ponujati tudi Jovan kot predstavnik dr. Krameriye Narodne Strojne zveze. Na vse mogoče načine je brusil pete po belgrajskih ulicah in iskal stikov s vodilnimi člani JRZ, da bi jim ponudil vstop Narodne strojne zveze v Jugoras. Znano je, da se Narodna strojna zveza med slovenskimi delavci nikdar ni mogla prav razviti. Zadnji čas pa je zanj nastal tako težaven položaj, da misli, da bi se mogla obdržati še nadalje pri življenju samo tedaj, če bi se je usmili Jugoras.

Tako sliko nudi JNS po vsej državi. Vse se otepa njene firme in beži v organizacije ter išče zavetja v varnejših pristanih.

V nedeljo se je z ostalimi izletniki in povabljenimi gosti s potovanja s parnikom »Lovčenom« vrnil v Split podpredsednik JNS in vodja masonskega krila JNS bivši senator Jovo Banjanin. Ker so se medtem, ko je Banjanin na ladji brezskrbno užival krasno potovanje z našo razkošno opremljeno ladjo, pojavile velike razpokline v dalmatinskih JNS-arskih organizacijah, je Banjanin sklenil, da ostane še nekaj dni v Dalmaciji in namerava prirediti v Andjelinovec več sestankov s še preostalimi člani JNS. Kakor znano, je ogromna večina Andjelinovečevih pristavev tako v Splitu kakor v ostalih dalmatinskih mestih zapustila JNS in se pridružila politiki JRZ.

Udeležba Jugoslavije na umetniški razstavi v Benetkah

Benetke, 30. maj. AA. Prvo udeležbo kraljevine Jugoslavije v lastnem paviljonu na dvoletni mednarodni umetniški razstavi v Benetkah (biennale) so opazili v vseh krogih ter je vzbudila kar največje zanimanje. Dela jugoslovanških umetnikov mojstra Tome Rosandića, Petra Dobrovića, Mila Milunovića, Vladimirja Bečića, Ljube Babića in Matije Jame so deležna toplega sprejema. Komisar paviljona dr. Milan Kašanin, ravnatelj muzeja kneza Pavla, je delal po cele dneve s svojim sodelavcem arhitektom Ivanom Zdravkovičem, da uredi notranjščino paviljona in razvrsti slike in kipe. Paviljon je zdaj gotov in daje s paviljoni Švice, Poljske in Romunije vtis skladne celote, natančno sredi med njimi stoji pa paviljon mesta Benetk. Po svoji arhitekturi je jugoslovanski paviljon zgrajen v modernih linijah. Paviljoni drugih držav so pri vhodu, in sicer v osrednju paviljon Italije, Velike Britanije, Francije in Nemčije (le-ta je zgrajen letos prav tako kakor naš). ČSR, Madžarske in drugih držav. Vsi paviljoni stoje v prekrasem parku »Giardini pubblici«, deset minut od trga Sv. Marka, sredi med zelenjem.

Ob letalski razstavi v Belgradu

Belgrad, 30. maja. AA. Podpredsednik Aerokluba Tadija Sondermajer je 29. t. m. priredil v hotelu »Bristol« gala večerjo na čast tujim delegatom, ki so se udeležili prve letalske razstave v Belgradu. Na večerji so bili: trgovinski minister Vrbanić, vojni minister general Marič, turški poslanik Hajdar Akta, belgijski posl. grof Romé, nemški poslanik v. Heeren, poljski poslanik Dembieki, angleški poslanik Camphell, italijanski poslanik Indelli, rumunski poslanik Cadere, bolgarski poslanik Popov, litovski poslanik Turauskas, odpravnik poslov nunciature Bertolli, holandski odpravnik poslov Krandij, češkoslovaški odpravnik poslov Spaček in vsi tuji vojaški odposlanci v Belgradu: general Teeher, poveljnik nemškega letalstva, general Fricole, poveljnik italijanskega letalstva, polkovnik Bojder, poveljnik bolgarskega letalstva, Roubik, bivši poslanec in predsednik česl. aerokluba, Pop Krstev, predsednik bolgar-

— V zastarelih primerih zapeke, zdrženih z zlato žilo in otekem jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda milo deluje in zanesljivo odpravi, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neucinkovito.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

skega aerokluba, Gronau, predsednik nemškega aerokluba ter drugi tuji delegati, dalje maršal dvora Colak Antič, bivši minister Djura Janković, odposlanec Drag. Stojadinović, poveljnik letalstva general Simović, pomočnik zunanjega ministra dr. Ivo Andrić, belgrajski poveljnik general Peter Kostić, prvi adjutant Nj. Vel. kralja general N. Hristić, kabinetni šef dr. Marinković, član uprave Aerokluba Plc, akademik Veljko Petrović, predsednik aerokluba iz Sarajeva Veselinović in mnogo drugih povabljenecv iz vrst prijateljev našega letalstva.

Belgrad, 30. maja. m. Notranji minister dr. Korošec je danes dopoldne obiskal na belgrajskem velesejmu prvo mednarodno zrakoplovno razstavo. Na razstavi so gospoda ministra pričakali in sprejeli vsi funkcionari Aerokluba na čelu z g. Sondermajerjem, ki so gospodu ministru dali strokovna pojasnila o vseh razstavljenih modelih.

Shodi in zborovan' a JRZ

Na praznik, dne 26. t. m. je bil sestanek članov JRZ v Komendi. Sestanka se je udeležilo članstvo v tako velikem številu, kot to ni povsod mogoče. Sestanke je pričel banki svetnik in župan Strein Ivan. Na to je govoril tajnik banovinskega tajništva JRZ v Ljubljani in se poslušalci njegovemu poldrugo ur trajajočemu poročilu pazno sledili.

Isti dan popoldne je bil sestanek JRZ, združen z občinim zborom na Rovi pri Kamniku. Velikemu številu poslušalcev je govoril tajnik banovinskega tajništva JRZ v Ljubljani.

V nedeljo, dne 29. t. m. je bil sestanek članov JRZ v Dev. Mariji v Polju, kjer je poročal gospod Česnovar Slavko, tajnik MJRZ za dravsko banovino.

Na shodu JRZ na Doleh pri Litiji in popoldne isti dan pri Sv. Križu pri Litiji je govoril g. dr. Kumušič, odvetnik iz Ljubljane. Udeležba je bila zelo lepa.

Tudi shod v Prečni pri Novem mestu je bil zelo dobro obiskan. Dvorana Prosvetnega doma je bila nabit polna. Govorila pa so odvetnik Veble, g. Cerven in g. Komljanec.

Mladinska organizacija JRZ iz gornjega dela Hrvatskega Primorja, Gorskega Kotarja in Kastavščine je imela v nedeljo in včeraj na Sušaku dvodnevno zborovanje, katerega se je udeleževalo okrog 2000 udeležencev. Pri zborovanju je sodeloval tudi minister Vekoslav Miletič, bivši minister dr. Josip Rogić, poslanec Nikolaj Kabašin in poslanec Luka Kostrenčič. Vse čas je bil navzoč tudi predsednik glavnega odbora mladinske JRZ dr. Bojan Pirc in predsednik mladinske JRZ za savsko banovino Dušan Bogunović. Zborovanje so spopolnjevali govori navedenih in poročila zastopnikov posameznih organizacij.

Velik shod je JRZ imela tudi v Jagodini v Srbiji, kjer sta govorila ministra Simonović in Cvrkić. Shoda se je udeležilo okrog 6000 možčanov iz Jagodine in okoliških kmetov, v manifestacijem spredujo pa se je zlasti odlikovala skupina 100 konjenikov. Shod je potekal ves čas v velikem navdušenju, v katerem so zborovali vzklikali Nj. Vel. kralju, Nj. kr. Vis. knezu namestniku, predsedniku vlade dr. Stojadinoviću in notranjemu ministru dr. Korošcu.

Seja jugoslov. - francoskega gospodarskega odbora

Belgrad, 30. maja. m. V Belgradu so bile v soboto in danes seje stalnega jugoslovansko-francoskega gospodarskega odbora, kateremu predseduje izmenoma šef francoske delegacije Leuynac in šef jugoslovanske delegacije dr. Sava Obradović. Na sobotni seji je odbor razpravljalo o vprašanju železniških olajšav med našo državo in Francijo. Sklenili so, da se uvede razpravljalo o vprašanju železniških olajšav med francoskimi in našimi železnicami. V to svrhu se bodo kmalu sestali predstavniki naših in francoskih državnih železnic, da sprejmejo definitivne tozadevne sklepe. Na današnji seji je odbor razpravljalo o vprašanju povišanja jugoslovanskih kontingentov za izvoz v Francijo, predvsem sadja in lesa, ter o vprašanju tarifnih olajšav. Odbor bo delal še nekoliko dni. Pogajanja se razvijajo v zelo prijateljskem razpoloženju.

Belgrad, 30. maja. m. Prometni minister dr. Spabo je dovolil polovično vožnjo za vse udeležence kongresa »Pax Romana« v Ljubljani.

Nadaljevanje s prve strani.

Program in pristaši madžarskega revizionizma

Program in revizionizem, zahteva po odpravi sedanjih meja in po obnovitvi bahatega, dasi po resnični veličini dvomljivega svetoštetanskega kraljevstva, je življenjski program izumirajočega razreda habsburskih Erzhertogov, plemenitav in veposestvi, emberjev in pisane, pompozne črede žlahčičev. Tej je sedanja Madžarska dosti premajhna, da bi vsemu temu obarženemu, obostroženemu bahavemu roju zadostovala za izžemanje in po njem za življenje v parfimiranem slogu Ludvika XV. in raznih zapostolskih kraljev v prestolnici ob Donavi.

Ta propadajoči, telesno in duhovno izrojeni razred drvi zaradi novega stanja koncu naproti. Mala Madžarska, ki je po osvoboditvi obrobni narodov po svetovni vojni ostala, ogromni množici plemstva in brezdelnih, anahronističnih odličnikov ne zadostuje. Viri za bleščeče življenje v metropoli ob Donavi vse bolj usihajo, zadnji otok evropskega fevdalizma in aristokracije se potaplja. Edina njegova rešitev je revizionizem, ki oznanja vzpostavitev nekdanjega madžarskega, svetoštetanskega kraljevstva, ki bi naj segalo od Karpatov do Jadrana. »Ne, ne, nikdar,« to geslo se ne nanaša na nova, zdaj prav za prav že stare meje, ki jih ta madžarski vladajoči razred ne prizna, ker jih zaradi lastne krize in obstanka ne more. »Nem, nem, sobah« je postalo njegovo edino politično geslo, ki je vsemu madžarskemu političnemu življenju dajalo zlagan videz.

Revizionizem kljub vsemu kričanju in kljub trmastemu umetnemu vzdrževanju ni politični program madžarskega ljudstva. To ljudstvo ni bilo in ni v takih duhovnih ter socialnih razmerah nikdar ne bo politični faktor. Madžarski mali človek je kmečki proletarec, kolon, najemnik, tlačan, trpin, ki nikjer ne šteje, ki je trpel pod enako usodo tedaj, ko je živela »Velika Madžarska«, kakor trpi danes, ko so se njene meje skrčile. Zato ga revizionizem ne briga, briga ga kruh, pravična ureditev agrarnega vprašanja, razdelitev veleposstva. To ljudstvo je raja v toliki meri kakor nikjer v Evropi, niti ne na Balkanu. Razred, ki že sto in sto let živi od žuljev tega človeka in se po trianonski pogodbi čuti prizadetega v svojem nesocialnem standardu, razpolaga z ogromnimi predeli rodovitne blagoslovljene zemlje, ki bi pomnila gospodarsko in politično odrešenje za Madžarsko, če bi prišla v tiste roke, v katere po božji in človeški pravici spada.

Neizgovorjeni program ljudstva

A čim glasnejše je revizionistično kričanje iz Pešte, tem obupnejši je položaj madžarskega malga človeka. To ljudstvo, ki je delavno, pošteno

Nova japonska vlada

v prvih pogajanjih s SSSR

Tokio, 30. maja. c. Tukaj so se razširile vesti, da se je nova japonska vlada odločila urediti vsa viseča vprašanja med Japonsko in sovjetsko Rusijo. Zunanji minister Ugaki je baje sklenil, da se začne takoj pogajati s sovjetskim veleposlanikom v Tokiu.

Pogajanja bi se naj vodila na tej podlagi: sovjetska Rusija naj ugodi japonskim zahtevam po petrolejskih koncesijah na Kamčatki in Sahalinu. Japonci pa bodo posredovali v Harbinu, da mandžurska vlada izplača dolgeve za vzhodno-kitajsko železnico in pošlje svoje zastopnike v razvejivno komisijo na mejo med Mandžurijo in sovjetsko Rusijo.

Pri bombardiranju Kantona nad 100 mrtvih

Honkong, 30. maja. b. Vojni dopisnik INS poroča, da so japonska letala davi ob 9.45 izvršila

in verno, počasi zori za revolucijo. Razmere v tej so v marsičem hušje kakor v Španiji. Po zaslugi slepe madžarske aristokracije, ki kriči na zunanji v stotinah oblik po »Pravici za Madžarsko«, se pripravila v srcu Evrope nova revolucija. Madžarski je potrebna najprej pravica na znotraj.

Toda madžarska plemiška plast, slepa in zlasti danes nerealna nositeljica revizionizma, za to prvo potrebo svoje domovine nima čuta. Po vseh peštanskih aristokratskih domovih je služinčadi strogo prepovedano stopiti na stopnice, koder hodi gospodarjev plemeniti škorenj — stopnice za posle so zadaj skrite. Izgovoriti in peštanskih političnih salonih besedo ljudstvo ali celo kaj več, se pravi sramotilo se kot ne fin človek. Ljudstvo — to je neznan pojem. Govoriti o njem danes v Budimpešti je prav tako sodobno kakor govoriti o ljudstvu pod Janošem Hunyadijem.

Če je ta gnila in krivična družba smatrala za dostojno in umestno, da celo praznik vesoljnega katoliškega sveta skruni s svojimi zlaganimi zahtevami, je dokazala le svojo popolno nestvarnost. Danes gre — če gledamo stvarno — Madžarski za kožo, gre za to, ali bo ohranila minimum svojega političnega obstanka. Če hoče to, mora ozdraviti sama v sebi, sicer jo bodo sklatili ko gnilo jabolko. Treba je, da si išče prijateljev med sosedi, brez ozira na kake slavnate zgodovinske pravice, katere je razvoj evropskih narodov in pravica do samoodločevanja življenjsko zanihala.

Taka prilika za pridobivanje se jim je nudila med evarhističnim kongresom pretekli teden. Toda omenjeni madžarski razred je v tej kravi potrebi kalil edino ugodno priliko z otročjimi izjavami o maksimalnem, »zgodovinskem«, svetoštetanskem revizionističnem programu. Revizionistični simboli, zemljevidi in gore literature, ki so jo nudili tujcem so dosegli prav nasprotno, kakor je hotela revizionistična žlahta: desetindesetstisoči nepristranskih ljudi so odhajali domov z visokim mnenjem o veri, o katolištvu madžarskega ljudstva in s trpkim prezirno za njegove nesposobne nestvarne, vsiljene glavarje, ki se niti v usodnih evropskih urah ne znajo — kljub vse vrste kričanju — odreči svoji omejeni sebičnosti in zaslepljenosti. Ti so edini skrunili duhovni praznik narodov ob Donavi. In če je njihovo geslo »Ne, ne, nikdar,« jim ga mi drugi, ki nam je prav duhovno bratstvo katolicizma jamstvo za sleherni človeško in narodno svobodo, kličemo z najmanj enako odločnostjo nazaj.

M. J.

Kardinal Verdier obiše Prago

Praga, 30. maja. c. Po evarhističnem kongresu bo več katoliških odličnikov obiskalo Prago in ČSR. Kardinal Verdier bo prišel v Prago v četrtek, danes jutraj pa je odpotoval v Prago ravnatelj vatikanskega glasila »Osservatore Romano« grof della Torre.

Budimpešta, 30. maja. AA. (Havas.) Kardinal Goma y Thomas, primas Španije, je odpotoval iz Budimpešte na Dunaj.

Po španskih bojiščih

Francove čete prodirajo na teruelski in kastelonski fronti

Huesca, 30. maja. AA. (Stefani) Nacionalistične čete še prodirajo v teruelskem odseku. Zavezle so več važnih postojank, pogorje Santa Barbara, vas Tarba de Mora in vrh Carnaco. Rdeči še napadajo na aragonski fronti, kjer so vrgli v borbo svoje najboljše čete, vendar so njihove izgube velikanske.

Saragosa, 30. maja. AA. Havasov dopisnik poroča: Nacionalistični oddelki so dopoldne ponovili napad na vsem vzhodnem odseku pri Albocaseru, vzhodno od Teruela. Operaciji se udeležujejo vse čete generalov Varelle, Garcia in Valina. Na skrajnem desnem krilu so motorizirani oddelki, ki operirajo ob cesti v Sagonte, izvršili

okoli poldne hud naskok. S to najnovejšo operacijo je Teruel popolnoma rešen sovražnega topniškega ognja. — Na vseh frontah je letalstvo zelo živahno.

Salamanca, 30. maja. AA. (Havas) Vrhovno poveljstvo objavlja: Rdeče čete so bile včeraj v vseh odsekih, posebno pa v odsekih Belaguer in Falgone odločno odbite. Na kastelonski fronti so nacionalistične čete zavezle Pensal in prelaz Boladar ter vas Sula. Ujele so nad 600 miličnikov. V odseku Teruel so nacionalisti napredovali za 13 km in zavzeli vas Valbo in Karko. Po drugih bojiščih je bilo vse mirno.

Tenis Jugoslavija : Švedska 2 : 1

Zagreb, 30. maja.

Danes se je tukaj nadaljevalo teniško tekmovanje v tretjem kolu za Davisov pokal. Kljub delavniku je prisotnovalo današnji tekmi nad 3000 gledalcev, ki so navdušeno pozdravljali uspehe jugoslovanških igralcev in eplošno nagradili tudi vsako lepo potezo Švedov.

Najprej sta nastopila Šved Rohlsson in jugoslovanski državni vrvak Punčec, ki sta nadaljevala včeraj zaradi mraka prekinjeno tekmo. Tudi danes je Punčec igral za razred boljše od mladega Šveda ter ga s svojimi dolgimi in ostrimi udarci v kote nasprotnikovega prostora prisilil h kapitulaciji. S tem je tudi tretji set dobil Punčec in tako zmagal v tem srečanju s 6:2, 6:2 in 6:2 ter pridobil eno točko za Jugoslavijo.

Za tem sta nastopila v igri parov za Švede Schröder in Rohlsson, za Jugoslavijo pa Punčec in Kukuljevič, slednji namesto obolelega Mitiča. Jugoslovanski par je prekašal nasprotnika s tehnično dovršenim igranjem, medtem ko sta se Šveda zelo lepo sporazumevala. Jugoslovanska igralca sta

pa prav v tem večkrat grešila, kar je razumljivo, ker je bil par sestavljen šele zadnji moment in igralca nista bila vigrana. Prvi set sta kljub temu hitro odločila zase. Napeta je bila borba za drugi set. Čeprav sta Punčec in Kukuljevič dobro začela in vodila s 4:2 in 5:3, je uspelo Švedom z močnimi udarci ob mreži izenačiti in celo dvakrat preiti v vodstvo s 5:6 in 6:7. Šele tedaj sta Jugoslovana igrala bolj pazljivo in s tremi zaporednimi dobrimi igrami odločila ta set v svojo korist.

Tretji set je potekal slično kot prvi. V začetku sta se Šveda dobro branila, vendar sta potem morala kloniti pred veliko premočjo naših igralcev. Igra je končala prej kot v eni uri s 6:3, 9:7, 6:3.

S tem je Jugoslavija prešla v tem dvoboju v vodstvo in je njeno nadaljnje tekmovanje v četrtem kolu za Davisov pokal proti zmagovalcu iz dvoboja Belgija : Indija, ki se igra te dni v Bruslju, skoraj zagotovljena. Schröder bo močel jutri v nadaljnjih igrah posameznikov le težko zmagati nad Punčecem in zelo verjetno je tudi, da bo Palada uspel proti slabšemu Švedu Rohlssonu.

Dr. Stojadinović predseduje konferenci JRZ v Belgradu

Belgrad, 30. maja. m. Pod predsedstvom ministrskega predsednika dr. Stojadinovića, šefa stranke JRZ, je bila nočoj od 6 do 8 konferenca v strankinih prostorih v Dečanski ulici. Prisotnovalo ji je več višjih strankinih funkcionarjev, med njimi notranji minister dr. Korošec ter ministri Stanković, dr. Kunjuždić, dr. Novaković in dr. Kulenović. Navzoči so bili tudi bivši min. Dj. Janković ter strankina tajnika Trifković in Pantić. Na konferenco je bilo povabljenih tudi več poslancev ter predsednik glavnega odbora mladine JRZ dr. Bojan Pirc, dalje urednik »Samouprave« Stojmir Jovanović, dr. Da-

nilo Gregorič in ostali funkcionari belgrajske mestne organizacije JRZ.

Vzhodna marka bo dobila novo vlado

Berlin, 30. maja. AA. (DNB.) Nemški minister dr. Frick je danes v spremstvu državnega podtajnika Pfenderja in nekaj svojih sodelavcev odpotoval na Dunaj v zadevi sestave nove avstrijske pokrajinske vlade.

Dunaj, 30. maja. AA. (Havas) Ze 24 ur ni več straže pred poslopjem, kjer je bival Schuschnigg. Najbrž ga ni več v tej hiši. Kje je Schuschnigg sedaj, ni znano.

Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani

Slovenski katoliški javnosti

Zadnji dnevi letošnjega junija bodo v Ljubljani zbrali ogromno množico domačih in tujih udeležencev mednarodnega mladinskega Tabora, ki ga bo priredila Zveza fantovskih odsekov. Tuji katoliški časopisi posvečajo kar cele svoje številke temu našemu taboru, dokaz, kako veliko važnost pripisuje zunanji svet tej naši mogočni prireditvi. Na najvidnejših mestih prinaša to časopisje slike iz naših pokrajin, motive iz naših prekrasnih gor, iz naših jezer, iz naših ravnin, iz naših vasi in mest. Fotografije naših narodnih umetnin, naših narodnih noš srečavate skoraj v slednji številki. Narodi, ki bodo poslali svoje delegacije na naš mednarodni mladinski tabor, že skoraj dva meseca neprestano prinašajo po svojih dnevnikih, tednikih in revijah podatke o geografskem položaju, o zgodovinskem razvoju, o socialnem ustroju, o kulturnih razmerah v Sloveniji. Prav natančno in izčrpno informativno so ti časopisi že seznanili svoje bralce in v prvi vrsti seveda tiste udeležence, ki so namenjeni priti na naš tabor, z lepimi slovenski, z ljudstvom, z njega šegami in navadami. Propaganda, ki jo za ta tabor vodi tuje časopisje, je urejena in izvajana zares vzorno. Slovenski dnevi bodo zbrali v Ljubljani na tisoče tujcev, ki bodo naši gostje. Devet narodov se bo sestalo na našem veličastnem štiri dni trajajočem meetingu. Devet narodov bo priča, da je naša mladina zavedna katoliška, da je delavna, da je dobro organizirana in pripravljena uspešno prestatiti tudi najtežje čase, ki jih napovedujejo črni oblaki na evropskem obzorju. Tuji narodi se bodo na lastne oči prepričali, kako dober je naš človek, kako z

otročkim zaupanjem poslušal navodila in hodi po poti, ki mu jo kaže sveta katoliška Cerkev. Prepričali se bodo, da je slovensko ljudstvo zavedno katoliško, da je krepko in delavno ter akromno; majhno sicer po številu, toda močno in odporno. Prav je, da za te svečane dni, ko bodo tuji narodi prisostvovali ljubljanskim prireditvam Zveze fantovskih odsekov, pride v Ljubljano vse, kar je v slovenski deželi našega. Pripravite se, katoliški deželani! Ne pošiljajte samo svojih krepkih sinov in zdravih hčera na ta mednarodni tabor, ne pošiljajte samo tega svojega ponosa kot zastopnik svojega doma. — dvignite se, pripravite se in pojdite tudi sami z njimi! Med mladim rodem se boste tudi sami pomladili. Nagleje vam bo udarilo srce, bistreje vam bodo pogledale oči, telo se vam bo vzravvalo in prožnejši bo postal korak! Pojdite in korakajte z mladino vstrie! Zaslupniki tujih narodov naj vidijo, kako silna je množica slovenskih katoličanov, kako brezpomembna je peščica tistih, ki ne mislijo katoliško, ampak so bili zapeljani v zmožo, kako gorča je in kako odločna na svoji jasno začrtani poti. Vidijo naj, da je stari rod, ki je vse življenje zvesto hodil po poti svojih prednikov, tesno povezan z mladino, ki danes zastavlja svoj prvi korak v življenje! Otroci so istih misli s starši, zvesti hočejo biti istim svetim načelom, kakor so jim bili dedje in pradedje. Sinu in hčeri je ista stvar lepa in sveta, kot je bila materi in očetu. Mednarodni mladinski tabor naj bo hkrati tudi naša sijajna manifestacija za složnost, ki družijo starejši rod z mladino!

Povodenj v Benici in Petoševcih

Nepričakovano hitro in izredno silno naraščanje Mure je prizadelo veliko škodo tudi kolonijam primorskih emigrantov v Benici in Petoševcih. Obe naselji ležita ob izlivu Lendave v Muro in sta nastali v prvih povojnih letih iz prejšnjih vojnih barak. Sem se je priselilo večje število družin z Goriškega in iz Istre in v polu svojega obraza so začele obdelovati zemljo, ki jim je vsaj z najnujnejšim za preživljanje vračala trdo delo. V noči od 23. na 24. maja pa je prišla nadjne nesreča. Okoli 3 zjutraj jih je zbudilo iz spanja močno žumenje vode. Nibče jih ni bil prej obvestil o velikih nalih v Gornjem Štajerskem in o preteči povodnji. Benica šteje danes 32 družin s približno 160 dušami, Petoševci pa 25 družin s približno 120 dušami. V manj kot pol uri sta bili obe koloniji pod vodo. Posebno hudo je bila prizadeta Benica. Zaman so skušali Beničani obraniti nasip ob potoku Lendava; voda ga je kljub njihovem naporu porušila in valovi Lendave in Mure so preplavili njive in naselje. Večje srečo je imela oesednja primorska kolonija Pince, kjer živi kakih 20 družin. Tam se je posrečilo obvarovati pred derovo vodo vas in polja. Ko je voda pri Benici porušila nasipe, je zajela prav vsa poljopja in poplavila vse polje in gozd v obsegu nad 1000 oralov. Vse poplavljenno ozemlje pa meri več tisoč oralov, ako računamo ves lev breg Mure od Hotiče do Benice. Voda je v nekaterih hišah do 1 m visoko. Zbegani Beničani so odpeljali živino, krave in konje po vodi čez že ogroženi most v Pince, prašiče in perutnino pa so morali spraviti v podstrešja. Most se je v prvih urah povodnji porušil.

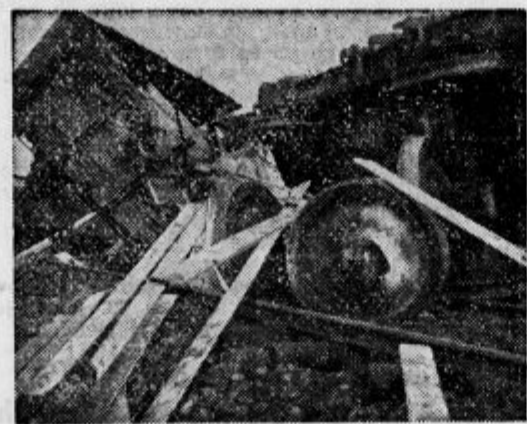
Petoševčani so rešili svojo živino na marof in k dvema kolonistoma, katerih hiši sta bili edini ostali neprizadeti od grozne nesreče. Voda je stala tu v hišah več kakor dva dni in je v nekaterih dosegla do 1 m. Še tri dni pozneje so bila nekatera dvorišča pod vodo in velike mlakuže so pokrivale polja. Škodo cenijo v Benici na nad 300.000, v Petoševcih pa na 200.000 dinarjev. Ljudje so ostali brez hrane in živina brez krme. Treba je nujne pomoči, še posebno zaradi tega, ker je voda tudi pšenico, krompir in druge pridelke na polju popolnoma uničila. Obe vasi sta že vajeni popljev, saj ne mine leto, da ne bi preetali večje ali manjše povodnji. Toda letošnja poplava je spravila prebivalstvo v obup. Z nujno pomočjo pa nikakor še ni rešeno vprašanje teh nesrečnih kolonij. Naseljenci so žrtvovali vse, svoje imetje in svoje zdravje. Skoraj vsi so postali na nezdravem ozemlju med Muro in Lendavo malarčni, težko delo na polju in komaj zadostna hrana pa nudita najboljši teren za širjenje jetike. Poleg tega pa jih težijo še dolgov: anuitete za agrarno zemljo, prispevki za kolonizacijski fond in odplačila Zvezi agrarnih zajednic za hiše. Petoševčani, Beničani in tudi Pinčani prav arčno želijo, da bi se jim to breme olajšalo in ti dolgovni odpisali, kajti sicer ne morejo več vztrajati na svojih mestih. Beničani pa morajo žal misliti na preselitev drugam, kajti na sedanjem kraju spričo večkratnih letnih poplav ne morejo več vztrajati, in so se v tem pogledu tudi že obrnili na pristojno politično oblast.

Proslava 150 letnice ljudske šole v Št. Ilju v Slov. goricah

Ljudska šola v obmestnem Št. Ilju v Slovenskih goricah bo na binkoštni ponedeljek, dne 6. junija obhajala 150 letnico svoje ustanovitve in 20 letnico obsoja naše narodne države. Za to proslavo se je iz vseh šentiljskih društev sestavil pripravljalni odbor pod častnim predsedstvom služnega narodnega borca g. župnika E. Vračka, ki je sestavljal naslednji spored: Dopoldne ob pol 10 na šolskem dvorišču sv. maša za vse učitelje in učiteljice ter katehete, ki so poučevali na šoli. Po sv. maši spominjski govor in pevski nastopi učencev ter učenik in vseh domačih pevskih zborov. Popoldne bo na občinskem prostoru velika ljudska veselica. — Za zunanje udeležence je zveza z vlakom v Št. Ilj zelo ugodna. Iz Maribora odhajajo vlaki ob 7, 10 in ob 13. Iz Št. Ilja vozijo vlaki ob 12, 17.20 in ob 21. — Pri proslavi sodeluje mariborska gasilska godba. Pripravljalni odbor vabi vsa narodna društva in narodno zavedno občinstvo, da se spričo posebnega položaja obmestnega Št. Ilja proslave v častnem številu udeležijo udeležijo.

Zadoščenje uglednima pristašema JRZ

Slovenske Konjice, 29. maja. Svoj čas je vsolna monopolska afera močno razburjala vse tiste, ki so pričakovali, da bo ta sol vrgla našega podžupana g. Šumra. Kakor je že okrogno sodišče v Celju sodilo in kakor smo pričakovali, je tudi Stol sedmorice v Zagrebu tožiteljem g. Petku Antonu, trgovcu v Celju, g. Jermanu Ivanu, trgovcu v Oplotnici, ki je bil pod JNS režimom tudi župan oplotniški, g. Weischu, trgovcu iz Loč, in g. Feliksnu Poznetu, bivšemu trgovcu iz Oplotnice, sedaj trgovskemu potniku za trdiko »Mirime iz Maribora in trdiko Bauman iz Št. Ilja, povedal, da je g. Šumer nedolžen. S tem je tudi osvetljeno delovanje raznih oseb iz konjiškega tabora JNS, zlasti pa bivšega župana g. Križniča. Na občnem zboru trgovskega združenja, ki je bil 19. maja, je zbor razen nekaj neznatnih izjem vzel to poročilo z odobravanjem na znanje. Proti osebami, ki so v tej zvezi z g. Šumru razsrijale neresnične vesti, je kazensko postopanje pred okrajnim sodiščem v Slov. Konjicah v teku. — Ravno tako prijetno je odjeknila med poštenimi Konjičani vest, da je tudi »Jutro« dne 20. marca pri sodni razpravi pred okrož. sodiščem v Ljubljani dobilo zasluženno plačilo za klevete, ki jih je očividno v ponatju za celjsko »Novo dobo« pribodilo o g. Hranstniku, uglednem članu konjiške občinske uprave. Ta razprava je pokazala, da narodne zavednosti in narodne poštenosti g. Hranstniku tudi v tistih časih ni manjkalo, v katerih ne vemo, kje se je pisec teh klevet narodno udeleževal. Obema gospodoma, ki sta zaradi teh klevet težko trpela, vsi res zavedni slovenski Konjičani iskreno čestitajo. Naj bodo te vrstice resen opomin vsem, ki mislijo, da bodo s klevetami zopet pričarali čase bivšega županovanja g. Križniča v Slov. Konjicah.

K železniški nesreči v Slovenj Gradcu preteklo soboto, ko se je razbilo devet vagonov.

152 nagrad, ki so vredne nad 100.000 din

bo sreča 15. julija t. l. popoldne razdelila med vse nove naročnike »Slovenca«, ki se nanj naroče najmanj za 3 mesece in plačajo do 12. julija t. l. trimesečno naročnino — vse sedanje naročnike, ki so naročeni na dnevnega »Slovenca« že najmanj tri mesece in ki bodo imeli naročnino plačano tudi za mesec, v katerem bo žrebanje — vse, ki nam bodo poslali do 12. julija t. l. 50 izrezkov z rdečim žigom iz »Slovenca«, ozir. tiskanih odrezkov iz nedeljske priloge »Slovenca«. Najlejša je pač prva nagrada, to je

popolna oprema stanovanja

- (opalnice, kuhinje in predsobe s pohištvo ter ostalo opremo za spalnico, posodo za kuhinjo itd.)
- Tej nagradi pa je »Slovenec« dodal še prav tako dragocena darila, to je:
- 2 nevestini opremi
 - 5 radijskih aparatov
 - 2 šivalni stroja
 - 2 pisalne stroja
 - 2 harmoniki
 - 1 kuhinjsko opremo (več kot 40 raznih kosov)
 - 10 dvokoles (moških ali ženskih)
 - 1 prašič
 - 1 zaboj sladkorja
 - 5 krat po 500 kg fosfatne žilindre
 - 5 gnojničnih črpalk
 - 5 plugov osipalnikov
 - 5 izruvačev za krompir
 - 4 dvodelne brane
 - 4 vreče fine bele moke
 - 5 moških oblek
 - 5 ženskih oblek
 - 4 moške ure
 - 4 ženske ure
 - 6 fotoaparatorov
 - 2 knjižni zbirki
 - 5 repozornic

Italijanski romarji v Ljubljani in Celju

Ljubljana, 30. maja. Davi je dospel v Ljubljano prvi vlak, s katerim se vračajo italijanski romarji z evharističnega kongresa v Budimpešti v svojo domovino. S tem vlakom, ki je dospel ob 8.54, je prišlo 8 škofov in en kardinal, več prelatov, nad 100 duhovnikov in okoli 200 vernikov. Na kolodvoru so jih pozdravili g. prošt in generalni vikar Ignacij Nadrah, stolni dekan dr. Kimovec ter kanonik dr. Zupan. Duhovščino so oddelili na posamezne ljubljanske cerkve, kjer so ob 9. mešali. Turinski kardinal in en škof sta maševala pri unah, v škofijski kapeli sta maševala dva škofa, eden v semenišču, eden v cerkvi sv. Jožefa, štirje prelati so maševali v stolnici, drugi prelati in duhovniki pa so maševali ob navzočnosti svojih vernikov po raznih ljubljanskih župnijskih cerkvah. Ti italijanski romarji so že danes nadaljevali pot v Italijo, potem ko so si ogledali mesto. V torek zjutraj, malo po 7 pride še en vlak, v katerem bo 10 škofov, 80 duhovnikov in okoli 200 vernikov iz Italije. V sredo zjutraj pa dospeta dva vlaka, s katerima se bo zopet vračalo iz Budimpešte v Italijo 10 škofov, 80 duhovnikov ter več sto romarjev. Škofje in duhovniki, ki potujejo skozi Ljubljano, bodo v našem mestu maševali. Vsi italijanski romarji pripovedujejo o najbolj ugodnih vtisih, ki so jih dobili v Budimpešti, hkrati pa so hvaležni tudi za ljubeznjivost, s katero jih je Slovenija kot prehodna dežela spremljala na kongres in pri vrnitvi v domovino.

Celje, 30. maja. Danes ob 8 zjutraj se je ustavil v Celju brzovlak, ki je vozil italijanske romarje z evharističnega kongresa v Budimpešti. Izstopilo je 18 škofov, med njimi sta bila nadškofa iz Vidma in Zadra, 150 duhovnikov in okoli 800 civilistov, med katerimi je bila močno zastopana mladina KA. Goste je sprejel na kolodvoru celjski opat Peter Jurak z duhovščino. Ob spremstvu domačinov so se gostje odpravili v opatijo, Marijino in kapu-cinsko cerkev, kjer so imeli sv. maše. Ljudje so si z zanimanjem ogledovali italijanske duhovnike

Dva delavca pokopana pod ruševinami barake

Maribor, 30. maja. Danes dopoldne ob 10 se je dogodila na skladiščnem prostoru lesne trgovine Miroslav France ob Masarykovi cesti nasproti hotela »Mariborski dvor« usodna nesreča. Zrušila se je velika, 20 m dolga in 8 m široka lesena baraka, pod njenimi ruševinami pa sta bila pokopana dva delavca, ki so ju po daljšem reševanju z največjimi naporji še malo živa rešili. Na omenjeno barako je bilo priloženih kaka 2 vagona desk, ki so pritiskale na ogrodje barake z znatno silo. Na zahodni strani so začeli betonski temelji barake lesti v zemljo in župa se je precej nagnila v dotično stran. Ker se je bilo bati, da se bo baraka podrla, je prišel pogledat nevarnost strokovnjak od gradbene tvrdke Kiffman. Določil je, da se morajo deske, ki so prislonejene na barake, preložiti na nasprot-

GRADO pri TRSTU

Zlati otok. Plaža. Jezero. Morske termalne kopeli

Hotel ESPLANADE Hotel MILANO
I. raz. ob obali II. raz. ves komf., prosp.

Pension VILLA REALI
Park ob obali. Hotelski boni reda »C«

Hotel METROPOLE
Moderni komfort. Cent. lega. Zmerne cene.

LYDIA DRUŽINSKI HOTEL
Bliizu obrežja. Tek. voda. Izvrstna kuhinja. Popoln pension od Lit. 30 do 22. Govori se jugosl. Prospekt

Pension „ALLA SPIAGGIA“
Ob morju. Družinski hotel. Pension od Lit. 25—naprej. Prospekt

Pension LITTORIA
Moderni komfort. Obrežna bližina. Zmerne cene. Prospekti

s klobuki širokih krajev, posebno pa so radovedni povpraševali, če je med gosti kak kardinal. Gostje so se laskavo izrazili o našem Celju, nikakor pa niso mogli verjeti, da ima Celje tako nizko absolutno višino. Zanimali so se tudi o delu KA. Ljudjem je ugajala prostodušna domačnost italijanskih duhovnikov, ki so si na trgu nakupili od kmečkih ženic jaje, katere so po južnjaški navadi kar na ulici pridno izpili. Ob 10 se je zbralo k slovesu na kolodvoru nad 500 ljudi, ki so pozdravili goste.

Mlada življenja - žrtve Mure

Mura, 30. maja. Mura se je vrnila nazaj v svoje korito. Še pričajo o njenih poplavih zablteni travniki in njive, stranski rokavi in kolanje, na obrežju so še zalite s kalno vodo, v čisto zvrhani glavni strugi pa se valijo umazani valovi ter še vedno nosijo s seboj oslanke ruševin, ki jih je Mura v Avstriji v svojem gornjem toku zdrobila. Vse vrste reči plava tako po Muri, med njimi pa so tudi trupla utopljenec. Veliko smrtnih žrtev je zahtevala poplava Mure v Avstriji in najbrže bo reka vsa ta trupla odložila šele v svojem spodnjem toku na našem ozemlju. Nemški sosedje se zlasti zanimajo za truplo junaškega mladega poročnika graškega artilerij-ekega polka 26-letnega Wolfganga Güntherja iz Nemčije. Našel je smrt v narasli Muri pri mestecu Frohnleiten nad Gradcem, ko je hotel prinesiti rešitev 23 ogroženim ljudem. V Frohnleitnu je Mura porušila most, razdrila veliko hiš ter je popolnoma obkolila tovarno papirja. V tovarni in sosednjih poslopih je bilo odrezanih od rešilnega

brega 23 ljudi. Poskušali so jim pomagati s čolni, pa je bil tok prehud, potem so hoteli vreči z letalom vrv, s katero bi reševali ljudi, pa se poskusi niso posrečili. Končno se je odločil poročnik Günther, da spleza po žicah električne napeljavne do tovarne. Ta poskus pa je plačal z življenjem in Mura ga je odnesla. Nemci so naprosili naše oblasti, naj bi pomagali iskati truplo pogrošanega častnika. Utopljenec je 181 cm visok, vitkega, šibkega telesa, plavalas, brez brk, oblečen v sivo uniformo ter bos. Če najdejo truplo na našem ozemlju, ga bodo prepeljali v Nemčijo. V Svečanah pri Sladkem vrhu je utonil v Muri 33letni delavec in oče treh nedoraslih otrok Franc Tišler. V Svečanah je Mura naplavila v globoko kolanje pogreb brega 3 sode. Delavca Rošker in Tišler sta skušala te sode spraviti na breg. Napravila sta z desek nekaj splav ter sta zaveslala po sode, jih naložila na splav in ga spravila k obrežju. Rošker je skočil s splava, da bi iz bližnjega gozda prinesel kole, na katerih bi zvalila sode na breg. Tišler je ostal sam na splavu, ko ga je začel tok nenadoma zopet odnašati od brega. Tišler je tako nerodno veslal, da je pri tem poslu padel s splava ter se začel potapljati. Rošker je opazil nesrečo, naglo se je pognal v vodo ter zaplaval proti ponesrečenemu tovarniku, ki ni znal plavati. Vendar mu ni mogel pomagati, ker je Tišler že izginil pod vodo. Iskali so ga potem s čolnom ter so s kavljem potegnili truplo na suho, vendar so bili vsi poskusi, da bi ga vrnili v življenje, zaman, ker je nesrečen žepoldrugo uro ležal na dnu vode. Neznane utopljenca je naplavila Mura v Dolnji Bistrici poleg bistriških mlinov. Našli so ga do načini na pradu ter so ga prenesli v Doljno Bistrico, kjer so ga pokopali. Utopljenec je 168 centimetrov visok, star kakih 40 let, kostanjevih las s plešo na temenu, kostanjevih brk, v ustih tru manjkata dva sprednja zoba. Po obleki sodeč je bil delavec ali kmet. Najbrže ga je Mura prinesla s seboj iz Avstrije.

Boj z medvedom

Dole pri Liti, 30. maja. Precej je bilo govorjenja o velikem medvedu, ki se poteplje v okolici. Te dni so otroci šli nabirat šmarcnice. Ob robu malega gozda med Čepļami in Brezovem so zagledali v grmovju nenavado žival. Bežali so proti domu. Kmalu nato pa je prišel mimo znani klepar Grebenc Ciril, mož, star okrog 40 let. Imel je korajžo, da je šel kar z navadno potniško palico nad zver. Nekaj metrov od banovske ceste sta se že esšla. Medved je ležal v grmovju. Ko je videl, da gre mož le čisto blizu, je malo zagodrnjal, se postavil na zadnji nogi in skočil nad Grebena; s prednjo šapo ga je opraskal po obrazu, z gobcem pa mu jeodtrgal kar cel rokav. Ker je imel še eno roko presto in palico, se je Grebencu posrečilo, da se je oprstnil in zbežal, kolikor so ga noge nešle, v vas Čepļe, kjer je skočil v kar prvo hišo. Htel je pripovedovati v kakšnem strahu je bil. Ko se je nekoliko odpočil, se je opogumil in šel nazaj lovit medveda. Z njim je šel z gnojnimi vilami oborožen posestniški sin Pipan Anton. Medveda sta še videla, ko sta prišla nazaj, pa žival je vedela, da ima preganjalce, zato je zbežala v notranjost gozda. Bilo je že bolj na noč, zato sta pustila lov. Medved ima verigo okrog vratu; najbrže je bil že ukročen in je kje ušel. Na vsak način bi ga bilo dobro živega ujeti in to čimprej, da ne postane res še bolj nevaren, kot je bil do sedaj.

Lastništvo »Slovenca«

Kaj pravite?

»Življenje od nas zahteva, da mati omedleva, ko se poslatja sin!« Tako približno pravi Oton Zupančič v eni svojih pesmi. V Ameriki sedaj stotisoči Slovencev jasno izpovedujejo svojo ljubezen do »stare domovine« ter doprinašajo ob prihodih ljubljanskega župana vse dokaze, da so ostali zvesti in trdni Slovenci. Domovina in mati Slovenija je dolgo bila topa zemlja, ker se ni zavedala, dasi so bli tja naši najboljši ljudje. Najboljše kri smo dali Ameriki, toda Slovenci v Ameriki nas niso osramotili. Tako beremo v poročilih, kako jih Američani spoštujejo in ponosni smo na sinove in hčere naše domovine. Časno so nas zastopali pri slovenskih v Clevelandu. Mati Slovenija ne omedleva več ter je ponosna na svoje sinove. Vemo, da bo slovensko ime živelo še v nadaljnjih rodovih, čeprav morda prihodnji rodovi ne bodo več zmogli govoriti slovenski, toda bodo ponosni vsaj na svoje slovensko ime. Tudi Irči v Ameriki ne znajo več svojega keltskega jezika, toda še vedno s ponosom naglašajo, da so Irči. Enako bodo tudi Slovenci, čeprav bodo govorili angleško, vedno naglašali, da so po rodu Slovenci in tako bo davek, ki ga je Slovenija dala doljni tujini, na nek način povrnjen narodu v stari domovini. Velika demokratska država Amerika nas je spoznala po naših izseljencih in mi Slovenci moramo biti svojim ljudem v Združenih državah hvaležni!

Cene velesejmskim vstopnicam in legitimacijam

Za tiste, ki bodo s pomočjo rumene železniške izkaznice po 2 din izkoristili 50 odstotni púpust na železnici: a) ako je vozna karta do Ljubljane veljala do 25 din, dobi obiskovalec pri velesejmski blagajni vstopnico za 10 din, ki daje pravico do enega dnevnega in enega večernega obiska velesejma; b) ako je karta veljala do 60 dinarjev, dobi obiskovalec vstopnico za 15 din, ki daje pravico na tridnevne in tri večerne obiske velesejma; c) ako je karta veljala preko 60 din, dobi obiskovalec vstopnico za 25 din, ki daje pravico na pet dnevnih in pet večernih obiskov velesejma. Te vstopnice upravičujejo tudi do nagradnega žrebanja. 2. Za Ljubljancane odnosno tiste, ki se vozni olajšav ne bodo poslužili, stane legitimacija 25 din in daje pravico na 10 dnevnih in 10 večernih obiskov velesejma. Vstopnica za enkratni poset velesejma stane 10 din in tudi velja za nagradno žrebanje.

Birmanska darila

po nizkih cenah pri
J. VILHAR, urar
Ljubljana, Sv. Petra c. 36

roze napravil z odliko, naše najskrebnije čestitke!
= Prvi uradniški izpit pred apelacijskim sodiščem v Ljubljani je napravil zvančnik I. Špant, dodeljen okrajnemu sodišču v Ljubljani.
= Poročila sta se v nedeljo, 29. maja v farni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Trnovem gospod Jože Kušar, Uršičev stradan, z gđ. Slavico Drnovšek, žanska cesta. Novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

KVALITETNA AMATERSKA IZDELAVA
Z VSAKIM APARATOM LEPE SLIKE!
FOTO „HERMES“, Miklošičeva 30

— Preprečevanje je boljše kot zdravljenje. Zato ne pozabi vsak dan zjutraj in zvečer na zobno nego s Chlorodont pasto za zoba. Tudi ostanejo lepi in zdravi do pozne starosti.
— Na uršulinski realni gimnaziji v Ljubljani bo vpisovanje za I. gimnazijski razred 20. in 21. junija od 8 do 12 v direktorjevi pisarni. Sprejemajo se učenke, ki so bile rojene v letih 1925, 1926, 1927 in 1928. Vsaka naj k vpisu prinese prošnjo, kolkovano z 10 dinarskim kolkom, krstni list in posebno izpriečevalo o dovršeni ljudski šoli.

»Krošeni trmoglavci« v
komediji zakonskih kapric
KINO MATICA Telefon 21-24

Osma žena modrobradca

Claudette Colbert
Gary Cooper
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Izven Ljubljane stanujoče deklice lahko pošljejo prošnjo z navedenimi prilagami tudi po pošti najkasneje do 22. junija. Sprejemni izpit se bo vršil 23. in 24. junija. V uršulinsko gimnazijo se sprejemajo gojenke, ki stanujejo v tukajšnjem zavodu, in učenke stanujoče v Ljubljani. Navodila glede sprejema v internat in prospekt dobe starši v uršulinskem samostanu.

— 3000 francoskih knjig bo razstavljenih na službeni razstavi Francije v okviru letošnjega pomladanskega velesejma v Ljubljani od 4. do 13.

naraščaju. Ako bi se vsi šoferji in samovozači zavedali velike odgovornosti, ki jih stavijo nanj splošno varnostni ukrepi, policijsko cestni zakon in sploh cestni promet, bi bilo dandanes precej manj avtomobilskih nesreč, sodnijskih pravnih in smrtnih primerov. Naloga izpraševalnih komisij in šoferskih tečajev vobče pa je, da zberejo sposobne, trezne in praktične vozače.

— Tivar obleke prispele, prekrasne nove stvari, cene znano nizke. Sedaj Tivar obleke v vsako hišo, Tivar obleke za vsakogar. Glavna zaloga Anton Brumec, Ljubljana, Prešernova 54 nasproti glavne pošte.

— Pri zaprtju, motnjah v prevavi vzemite zjutraj na prazen želodec kobzare naravne »Franz-Josef grenčice«.

Ljubljana

V torek, dne 31. maja 1938

Gledališče

Drama. **Torek, 31. maja:** zaprto. — **Sreda, 1. junija:** Zenitev. Red A. — **Četrtek, 2. junija:** Izpit za življenje. Red B. — **Petek, 3. junija:** zaprto. — **Sobota, 4. junija:** Lopovščine. Red A. — **Opera. Torek, 31. maja:** zaprto. — **Sreda, 1. junija:** Manon Lescaut. Red Sreda. — **Četrtek, 2. junija:** Lucia di Lammermoor. Red Četrtek. **Gostujeta gđna Zvonimira Zupčičeva in gosp. Josip Gostič.** — **Petek, 3. junija:** zaprto. — **Sobota, 4. junija:** Giocondo. **Premiera. Premierski abonama.**

Príreditve in zabave

Železničarski mešani pevski zbor iz Ruse velja v svoji domovini za enega najboljših bolgarskih zborov. Železničarski zbor iz Ruse ima odli-

kovanje Njega Veličanstva bolgarskega carja in sicer red za meščanske zasluge. Generalna direkcija bolgarskih železnic pa ga stavlja kot vzor vsem ostalim drugim železničarskim društvom. Ta zbor koncertira v Ljubljani na binkoštno nedeljo dopoldne ob pol 11 dopoldne v Filh. dvorani. Prodajaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.
Umetniški večer z zabavo, ki ga priredi »Slovenska scena mladih«, ne bo 10. julija, kot je bilo prvotno objavljeno, temveč na Vidov dan dne 28. junija. Podrobni spored bo pravočasno objavljen.

Sestanki

Fantovski odsek Ljubljana-mesto! Drevi ob 8 bo v telovadnici II. drž. real. gymn. (na Poljanah) redna telovadba. Vsi oni, ki bodo nastopili s posebno točko na Viču, morajo priti brezpogojno! Novi člani, ki so pristopili k odseku na I. farnem sestanku v beli dvorani hotela Uniona, naj se te telovadbe tudi udeležijo!
Zasavsko okrožje ZFO v Ljubljani vabi člane vseh odsekov okrožja na okrožni sestanek v sredo 1. junija t. l. ob 8 zvečer v Rokodelskem domu. Na sporedu predavanje g. inž. Sodje.

Dekliški krožek Ljubljana-mesto ima drevo točno ob 8 sestaneke v društveni sobi v Vzajemni zavarovalnici. Ta sestanek je zelo važen, zato prosim, da se ga vse tovarišice sigurno udeležijo.

Cerkveni vestnik

Cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. **Junjska pobožnost.** Jutri, dne 1. junija, se prične celomesečno češčenje Srca Jezusovega. Vsako jutro ob pol 6 sv. maša e petjem pred izpostavljenim Najsvetejšim. Vsak večer bo ob pol 8 kratek govor in litanije Srca Jezusovega. Predmet govorov: **Družina, ustanova Srca Jezusovega.**

Lekarna

Nočno službo imajo lekarnarje: dr. Kmet, Tyrševa 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova plica 7.

Poizvedovanja

Doblj nagrado in mladitja! Prosimo vrnitev svetlomodosrove papige, ki je ušla 29. maja, je stara in bolelna. Aleksandrova 10, Simenthal.

Slovesnost v cerkvi sv. Družine v Mostah

Župna cerkev svete Družine v Mostah je dobila nov oltar presv. Srca Jezusovega. Kip, ki ga je kupila neimenovana dobrotnica, bo blagoslovljen v torek zvečer v karmeličanski cerkvi na Selu. Ob 8 zvečer bo pri Karmeličankah sklep šmarčne pobožnosti, ki se je vsa fara udeleževala ves mesec v cerkvi. Nato bodo kip v slovenski procesiji prenesli v cerkev svete Družine, kjer bo blagoslov, zahvalna pesem in posvetitev moščanske lare presvetemu Sreju Jezusovemu. — Procesija s prižganimi lučkami pojde od karmeličank po Zaloški cesti v Društveno ulico, nato pa bo po Ciglarjevi ulici zavila v župno cerkev svete Družine. To bo zaključek letošnjih šmarčnih procesij in obenem začetek junjske pobožnosti Srca Jezusovega, ki bo vsak dan meseca junija ob tri četrt na šest zjutraj v cerkvi sv. Družine.
Sklepni govor bo imel, kakor vsak dan v majniku, g. M. Volčič, ravnatelj banovinekega vzgojevališča. Nagovor pri posvetitvi župnije presvetemu Sreju Jezusovemu bo pa imel vseuč. prof. dr. Ciril Potočnik.

Ure, zlatnino za birmo

najceneje pri
A. Fuchs, Židovska ulica 3

I Akademski pevski zbor bo zopet nastopil na samostojnem slavnostnem koncertu — ob priliki vsedravnega kongresa trgovcev — v veliki dvorani hotela Union v petek 10. junija ob 20. Na sporedu bodo slovenske narodne pesmi v priredbah M. Tomca, Fr. Marolta, O. Deva, Jos. Kocijančica. — Prodajaja vstopnic bo v vratarjevi loži na univerzi od 1. junija dalje v času od 8 do 18.

I Pot dr. Slokarja v Ameriko. Pretekli teden je odpotoval v Ameriko g. dr. Ivan Slokar, ki je bil ta mesec izvoljen za guvernerja jugoslovanskih rotary-klubov. Od g. dr. Slokarja so se poslovili na ljubljanskem kolodvoru številni njegovi prijatelji ter člani ljubljanske kluba. G. dr. Ivan Slokar se udeležil konvencije vseh rotary-klubov sveta, ki bo od 12. do 19. junija v San Franciscu, ter bo na tej konferenci zastopal vse jugoslovanske klube. G. dr. Slokar se vozi v Ameriko na Cunardovi ladji »Britannica«.

I Še do petka zvečer oddane obleke v kemično čiščenje, plisiranje, barvanje, pranje in svetlolikanje perila izgotovi sigurno do binkoštnih praznikov tovarna Jos. Reich.

Portorose

(Oddaljeno 1 uro od Trsta)

BROM - JODNA SOL - KOPELI
OBALNE KOPELI

Palace Hotel

HISA PRVEGA REDA (200 sob)
ZMERNE CENE PENSIONU

Sport - Družabnost - Odpočitek

Pojasnila:
PALACE HOTEL
PORTOROSE
(Trieste)

I Opozarjamo na nocojšnji predavanji v okviru treznostnega tedna, in sicer: »Alkoholizem in šolac«, predava g. V. Jagodič, in »Sredstva za protialkoholno delo v šoli in družini«, predava g. M. Zor. Predavanja bosta v dvorani Akademškega doma na Miklošičevi cesti. Pričetek ob 20.

I Rez. častniki in voj. uradniki se opozarjajo na pregled uniforme, ki bo v četrtek in petek, t. j. 2. in 3. junija t. l. ob 17 v Mestnem domu na Krekovem trgu 2-1. V četrtek je na vrsti pešadija, v petek pa vse ostale vrste vojske.

I Gospodarski urad mestnega poglavarstva v Beethovnovi ulici 7, dne 3. in 4. junija t. l. ne bo sprejemal strank, ker se bodo tedaj čistili uradni prostori.

Še do petka zvečer

oddane obleke v kemično čiščenje, plisiranje, barvanje, pranje in svetlolikanje perila izgotovi sigurno do binkoštnih praznikov tovarna Jos. Reich

I Uprava policije opozarja vse lastnike vprežnih in drugih vozil, da je prepovedano vozilom, ki se pomikajo v isti smeri, voziti drugo poleg drugega (vstrie) in da morajo voziti drug za drugim. Posebno velja to za kolesarje, ki morajo voziti vedno drug za drugim po desni strani cesti. Organom, ki vrše cestno-kontrolno službo, je naročeno, da posvečajo tej okolnosti posebno pažnjo in da prijavi vse kršilce, ki bodo obetno kaznovani.

Moderne bluze, Karničnik, Nebotičnik.

I Požar na Barju. V noči od nedelje na ponedeljek se je vnelo gospodarsko poslopje posestnika Andreja Snoja v Crni vasi na Barju. To poslopje je stalo tik mestne meje. Požar so opazili nekoliko pozno, kar je vzrok, da so gasilci mogli ogenj le omejiti, ne pa ga preprečiti. Prihitali so gasilci iz Tomišlja in z Barja, ki se jim je posrečilo, da so pred ognjem rešili Snojovo hišo, ki stoji v bližini. Gospodarsko poslopje je bilo vredno okoli 30.000 din, vendar je škoda krita z zavarovalnico. Domnevajo, da je bil ožen podtaknjen.

I Posesna sprememba. Rozman Ivan, tovarnar na Glincah, Tržaška cesta št. 40, je prodal Mariji Peteln, trgovki v Ljubljani, pred škofijo št. 1, posestvo vl. št. 278 k. o. Poljansko predmestje, obstoječe iz hiše št. 31 v Strliški ulici in iz vrta v izmeri 973 m² za 140.000 din.

Celje

c Florič Anton — petdesetletnik. Včeraj je praznoval v naši gasilski sredi petdesetletnico naš priljubljeni in spoštovani poveljnik Prostovoljne gasilske čete v Gaberju tovariš Florič Anton. Rodil se je 30. maja 1888 v Ložnici pri Celju. Pristopil je k gasilski četi v Gaberju 26. oktobra 1912 in sodeloval z veliko vneto do mobilizacije v svetovni vojni, naker je odšel v vojno. Takoj v začetku vojne je bil ujet v Rusiji, kjer je bival do 18. julija 1918. Ko se je vrnil iz ujetništva, je takoj pristopil k legiji koroških borcev, kjer se je hrabro boril za slovensko in jugoslovansko idejo ter kmalu postal zopet aktiven član Prostovoljne gasilske čete v Gaberju. Za njegovo neumorno delo ter marljivost se blišči na njegovih prsah častne kolajne. Zasluznemu možu k jubileju kar najskrebnije čestitamo!

c Duhovniški sestanek bo v četrtek 2. junija ob 10 dopoldne v opatiji.

c Učenci II. deske ljudske šole so imeli v nedeljo 29. maja prvo sv. obhajilo. Ob tej priliki je društvo za revne otroke v Gaberju po zaslugi njegovega predsednika g. Ivana Gamsa in tajnice gđ. Poglajen Marije obdarilo dva revna učenca s perilom, obleko in obutvijo, več celjskih trdkov pa je z denarnimi darovi in v blagu prispevalo za zajtrk prvoobhajancem. Vsem blagim dobrotnikom se upraviteljstvo te šole prav lepo zahvaljuje.

c Vsi v Celje pristojni rekruti dijaki, ki žele letos nastopiti svojo vojaško službo, morajo najpozneje do 1. avgusta t. l. vložiti pri poveljstvu celjskega vojnega okrožja prošnjo za vpoklic. Razglas je nabit na uradni deski mestnega poglavarstva.

c Kino Metropol. »Kompromitirana nevesta«

c K 60 letnici g. dr. Pegana se tudi nekdanja celjska orglarska šola spominja jubilaranta ter mu kliče: še na mnoga leta! G. dr. Pegan je pri ustanovitvi tega zavoda 1899 veliko pripomogel, da sta kn. škof. ordinariat in ministrstvo izdala koncesijo za ta zavod. Ne samo to. Poučeval je nekaj let učence latinščino ter jih navduševal za cerkveno glasbo. Tudi v gmočnih zadevah je prihlet na pomoč. Za časa bivanja v Celju je sodeloval kot tenorist pri cerkvenem zboru v opatijski cerkvi ter pri takratnih pevskih društvih.

c Kino »Union«. Danes zadnjikrat film v slovaškem jeziku »Hajduk Januške«.

c Avtomobilska nesreča pri rudarski šoli. Ko se je 19 letni posestniški sin Jakob Anton iz Zavrha pri Dobrovi vračal v soboto zvečer z obiska od celjske bolnišnice in šel po mari-borski cesti, ga je podrl pri Rudarski šoli neki avtomobilist, da si je revež zlomil desno nogo nad kolonom. Pripeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Vsak je bil navdušen, kdor je videl zabavno opereto in ansamblom odličnih in priljubljenih komikov
Paul Hörbiger
Theo Lingner
Hans Moser
Rudolf Carl
Lucie Englisch

Položnice

prilagamo današnji številki »Slovenca« za vse p. n. naročnike, ki jim je potekla naročnina, da z njo poravnajo naročnino od 1. junija 1938 dalje, predvsem pa, da nam nakažejo morebitne zaostanke.

P. n. naročniki, ki imajo naročnino že poravnano, naj shranijo položnico za poznejšo dobo ali jo oddajo novemu naročniku.

Vljudno prosimo vse naše cenj. naročnike, da se položnic čim prej poslužijo, da ne bo ovir pri dostavljanju lista, ter da si z rednim plačilom zagotovijo pravico do »Slovenčeve« smrtno-nezgodne podpore. — Številka čekovnega računa za »Slovenca« je 10.650.

Cene dnevnika „Slovenec“

tuzemstvo: mesečno din 25.—
letno din 300.—
inozemstvo: mesečno din 40.—
letno din 480.—

S »Slovenčeve« položnico poravnajo naročnino tudi p. n. naročniki »Ponedeljskega Slovenca«, vendar pa je zato potrebno, da na vrhu položnice to posebej označijo.

junija. Poleg knjig bo razstavila Francija še parfume in pariško bižuterijo.

— Okrajni odbor društva Rdečega križa v Murski Soboti je razdelil 5000 (pet tisoč) dinarjev med siromake občine Bakovci, Satahovič, Murski Crnel, Gradišče, Tišina, Tropovci in Petanec, ki so bili najbolj prizadeti po povodnji. — Okrajni odbor Rdečega križa v Murski Soboti je bil prvi, ki je nudil denarno pomoč ponesrečencem.

— Sava trga zemljo. Zadnji hudi nalivi, ki so trajali drugi teden v maju, zlasti v soboto 14. maja, so povzročili prav naglo naraščanje Save, ki je pri Crnučah in Tomačevem preestopila bregove. Sava je bila pri Tomačevem tako besneča in deroča, da je hud vodni pritisk začel odnašati velike kose obrežne zemlje in se je obrežje na mnogih krajih popolnoma spremenilo ter je Sava dobila čisto novo strugo. Na mnogih krajih je Sava odnesla zemljo po več metrov na široko. Nekemu posestniku v Tomačevem je voda odnesla do 15 oravolodovite zemlje. Cenijo, da so ti nalivi napravili do 100.000 din škode na rodovitni zemlji.

— Dobre ceste je treba vzdrževati. Vzdrževanje stane denar. Da pa izdani denar ne koristi samo cesti in prometu, ampak tudi malemu človeku, kateremu nudi zasluzka, nam bo nazorno pokazala razstava »Cesta«. Priredilo jo bo v okviru letošnjega Ljubljanskega velesejma od 4. do 13. junija društvo za ceste v Ljubljani.

— Konjersko društvo za dravsko banovino ima sejo glavnega odbora v soboto 11. junija ob 19.30, občni zbor pa 12. junija ob 10 v Mariboru v hotelu »Oreč«.

5. junija - Binkoštna nedelja

vsi v

POSTOJNSKO JAMO

**VELIKA
PODZEMSKA
VESELICA**

Posebni vlaki iz Ljubljane, Maribora, Jesenic in vmesnih postaj

Prihaje se sprejemajo pri PUTNIKU v Ljubljani, Tyrševa c. 11.
Telefon št. 24-72, v Kranju in na Jesenicah ter pri PUTNIKU v Mariboru in v Celju

Koledar

Torek, 31. maja: Angela, devica; Kancijan (Kocijan), mučenec. Ta mesec je dan narastel od 14 ur 18 minut za 1 uro 11 minut na 15 ur 19 minut.

Sreda, 1. junija: Fortunat, spoznavalec, Kuno.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal g. Jože Medvešek, knjižničar pravne fakultete ljubljanske univerze. Pogreb bo v sredo, 1. junija ob 4 popoldne izpred hiše žalosti Glinca c. 1a, št. 3. Naj v miru počiva! Zalujoči soprogi naše iskreno sožalje!

† V Dol. Logatcu sta umrla Urbas Anton, gostilničar, in 88 letni užitkar Nagode Anton. Naj počiva v miru! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

= Promocija. Včeraj je bil promoviran na ljubljanski univerzi g. Pezdirc Joško za doktorja prava. Mladi doktor je že pred leti napisal obsežno razpravo o statutu otoka Krka, ki je bila nagrajena s svetosavsko nagrado. Mlademu, komaj 28 letnemu doktorju, ki je vse izpite in rigo-

»Naš dom« v vaš dom!

Zahtevajte prvo številko na ogled, do konca maja se lahko udeležite še žrebanja. Dobitek celotna zbirka Karl Maya! Celoletna naročnina znaša samo 20 din. Dosedanje čudo: Vsak, ki je naročil list na ogled, ga je obdržal! Poizkusite še vi, stane vas itak nič, če vam ne ugaia. Pišite na upravo: »Naš dom«, Maribor, Koroška cesta št. 5.

Anketa o našem kmetijstvu

Ljubljana, 30. maja.

Danes dopoldne se je začela velika anketa o položaju našega kmetijstva, ki jo je sklicala banska uprava na pobudo naše Kmetijske zbornice. Ankete so se udeležili številni interesi iz vrst naših kmečkih in gospodarskih strokovnjakov, ki so z velikim zanimanjem sledili za prvemu referatu na anketi. Zastopani so bili vsi državni in banovinski uradi ter ustanove, ki imajo posla s kmetijstvom, nadalje so prisostvovali vsi svetniki Kmečke zbornice s predsednikom g. Steblovnikom na čelu, sorodni zbornici: Zbornica za trgovino, obrt in industrijo in Delavska zbornica, vsi predsedniki in še drugi funkcionarji okrajnih kmečkih odborov, Jugoslovansko šumarsko združenje, Društvo ekonomistov. Iz Beograda sta prišla dva zastopnika Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine in sicer g. Grčić Grujo, šef oddelka za živino, in Mirko Šifer, referent oddelka za les.

Anketo je odprl ban g. dr. Marko Natlačen z naslednjim nagovorom, ki ga prinašamo v celoti:

Govor bana g. dr. Natlačen

«Težke razmere, v katerih živimo danes naš slovenski kmet, da so dale povod k sklicanju kmet. ankete, ki jo s tem otvarjam in ki naj preide v zrak, zakaj naš kmečki stan peša in propada, ter skuša najti pota, kako naj bi se blagostanje našega kmečkega stanu čim bolj izboljšalo.»

Dejstvo je namreč, ki si pred njim ne smemo zapirati oči, da je gospodarjenje in življenje našega kmeta zlasti v krajih, ki so oddaljeni od večjih mest in industrijskih središč, skrajno težko, tako težko, da kmet mnogokje že izgublja vero, da bi mu mogla zemlja še dati gospodarsko eksistenco. Zato je beg z dežele v mesto čedalje večji, zato število izseljencev raste, zato se tako grozotno širi število onih, ki romajo leto za letom s trebuhom za kruhom v tuje kraje, prepustajoč svoje domove za

delo neposobnim starcem in še nedorasli deci. Vse to zavzema ponekod v naši domovini že tako široke dimenzije, da je ponekod že ogroženo redno in uspešno obdelovanje zemlje, po drugi strani pa preti že v izdatni meri našemu narodu, ki izgublja v tujini svojo moč in svoje zdravje, degeneracija.

Kmečkemu stanu pripada še danes v naši banovini dobrih 60 odstotkov vsega prebivalstva. Zesamo to dejstvo nam nalaga dolžnost, da storimo prav vse, kar je v naši moči, da kmetu v njegovi gospodarski stiski pomagamo in ga rešimo. Naša skrb za obstoj in napredek kmečkega stanu pa mora biti še podvojena zaradi tega, ker je kmečki stan tisti dragoceni in nenadomestljivi rezervar, iz katerega prihajajo vedno novi, sveži in zdravi sokovi, ki dovajajo narodu vedno nove moči in zdravje in ki ga na ta način stalno obnavljajo.

Ko sem s temi kratkimi besedami označil važnost te ankete, vas vse, ki ste se našemu povabilu odzvali in ki hočete v teh dneh sodelovati pri razpravljanju številnih vprašanj, ki so važna za naše kmetjsko gospodarstvo, kar najlepše pozdravljam. Želim in prosim Boga, da bi vaše razprave prinesle našemu kmečkemu stanu mnogo dobrih uspehov, da bi s svojimi sklepi pogodili ono, kar more našemu kmečkemu stanu prinesiti najboljše koristi.

Zagotavljam vas, da bo banska uprava spremljala razprave te ankete s polnim zanimanjem in da vam bo za vse koristne sklepe, ki jih boste v teh dneh napravili, hvaležna ter jih bo pri izvajanju pospeševanja kmetijstva tudi upoštevala.»

Ko je gospod ban končal, so ga vsi navzoči živahno akklamirali ter se mu s tem zahvalili za razumevanje, ki ga kaže za življenjske potrebe našega naroda, naker je vodstvo ankete prevzel šef kmetijskega oddelka g. inž. Lambert Muri, ki je takoj podal besedo prvemu referentu, glavnemu tajniku Kmetijske zbornice g. dr. Lavriču.

Svetovno gospodarstvo in naše kmetijstvo

Iz izbrpnega referata g. dr. Lavriča, ki vsebuje tudi celo vrsto statističnih tabel (21 jih je priložen referatu), posnemamo naslednje najvažnejše ugotovitve:

Referent je uvodno govoril o kmetijskih krizah, ki so ciklični gospodarski pojav, ki sega daleč nazaj v preteklost. Najnovejša statistična raziskovanja so pokazala, da je že tedaj obstojala zaporedna slednost vzponov in zastojev. Tako opažamo že v 13. in v začetku 14. stoletja vzgon, nato zopet od erede 14. do konca stoletja zastop. Temu sledi v 16. stoletju zopet vzgon, ki je bil prav posebno izrazit v zahodni Evropi v prvi polovici 17. stoletja, nato je prišel padec in zastoj do začetka 18. stoletja v Nemčiji, do erede 18. stoletja pa v ostali Evropi. Vzgon je bil nadalje še redkokdaj prekinjen od erede 18. stoletja do zadnjega četrtletja 19. stoletja. Seveda je za presojo tedanjih razmer premalo podatkov. Bolj osvetljeno kot prejšnja stoletja pa je 19. stoletje. Tu imamo prvo krizo s hudim padcem cen po Napoleonovih vojnah. To krizo so pripisovali delno dobrim letinam, delno pa prehodu k intenzivnemu (močnemu) obdelovanju zemlje. Druga velika kriza, ki je zajela skoraj vse kmetijske dežele, je bila od 1870 do 1900. Nasilitev novih dežel in tamkajšnje povečanje kmetijske proizvodnje je imelo za posledico veliko nadproizvodnjo, ki je prišla na evropska tržišča veliko lažje in ceneje kot prej zaradi razgleda razvoja prometne tehnike. Po vojni so se razmere v kmetijstvu stalno menjavale, dokler ni prišla velika kriza leta 1929, iz katere še niemo prišli.

Govoreč o teorijah kmetijskih in industrijskih kriz navaja referent najvažnejše teoretike, ki jih grupira v posamezne skupine z ozirom na skladnost in sorodnost njih teorij.

Kmetijska proizvodnja.

Osvetljujoč razmere svetovnega gospodarstva je referent najprej analiziral stanje proizvodnje v zadnjih letih, predvsem po svetovni vojni. Že svetovna vojna je povzročila dalekosežne izpremembe v proizvodnji kmetijskih proizvodov. To se vidi zlasti iz povečanja posejane površine z žitnimi in prekomorskih državah in zmanjšanju v nekaterih evropskih državah. Po vojni je Evropa deloma vzpostavila svoje proizvodnje, deloma se je pojavila na svetovnih trgih zopet Rusija. Ker pa v prekomorskih državah proizvodnja ni bila zmanjšana, je naravno prišlo do nadproizvodnje, čeprav se je v tem času tudi prebivalstvo sveta znatno pomnožilo. Posebno je narasla proizvodnja pšenice, kar pa je šlo delno na račun drugih žitaric. Pšenica je namreč zavzela v prehrani najvažnejše mesto, dočim so ostale žitarice vedno v večji meri prihajale v poštev za tehnično potrošnjo in prehrano živine. Zaradi tega je tudi referent posevtil pažljivo pšenici, kjer je analiziral podatke o zasejani površini, proizvodnji in potrošnji do zadnjega časa in po vseh važnejših uvoznih in izvoznih državah.

Zivinoreja.

Za Slovenijo je velike važnosti zivinoreja in sicer predvsem govorec in prašičjereja. Tu je referent zlasti poudaril, da je potrošnja mesa v začetku 19. stoletja igrala še zelo skromno vlogo in je še danes pomen mesa za prehrano človeštva po posameznih državah in slojih prebivalstva zelo različen. Za tri četrtine prebivalstva na zemlji je meso še danes samo slučajen čimtelj pri prehrani. Kot važno hranivo pride v poštev le za okoli 200 do 300 milijonov Evropejcev in za one prekomorske države, ki so naseljene z evropskimi izseljenci. Vendar pa potrošnja mesa narasla vzporedno z večjim blagostanjem in naraščanjem mestnega prebivalstva. Tu vsebuje referat številne statistične podatke o uvozu in izvozu, zakolu ter stanju živine v posameznih važnih državah.

Cene

Cene so osrednja točka vsega vprašanja krize, odn. konjunktura. V njih se odraža stanje konjunktura. Prihitek agrarne krize se je pokazal leta 1929-30 z ogromnim padcem cen kmetijskih proizvodov, ki se je nadaljeval do 1933-34. Zatem se opaža zopet delno izboljšanje. Tudi če bi cene vseh proizvodov enakomerno padle, torej tudi onih, ki jih kmet kupuje, bi bilo kmetijstvo radi padca cen močno prizadeto, ker je del dajatev, ki jih ima za dolgo dobo let vnaprej določen in sicer odgovarjajoče višjim cenam, ki so bile prej. Cene pa so padle predvsem kmetijskim proizvodom v veliko večji meri kot cene vseh proizvodov, katere mora kmet kupovati, odn. stroški, ki jih ima kmet pri svoji pridelavi. V tej razliki neenakomernega padanja cen kmetijskih pridelkov in industrijskih proizvodov — ta pojav je znan v literaturi pod imenom «škarja» — je glavni udarec za kmetijstvo.

Strukturne izpremembe.

Vzroki agrarnih kriz pa niso samo v navedenih faktorjih, ampak tudi v velikih izpremembah v celotnem gospodarskem stroju, ki učinkujejo naravno tudi na kmetijstvo. To so tehnične, gospodarske in politične izpremembe. Važna tehnična izprememba je bila motorizacija, ki je zlasti zblížala mesto in deželo glede preskrbe s kmetijskimi proizvodi. Nadalje je motor kmetijsko proizvodnjo zmehanziral in jo napravil skoraj neodvisno od človeških rok in sicer ob istočasni povolitvi celotne produkcije.

Tudi z denarne in valutarne plati izvirajo gotovi učinki na krizo kmetijstva. Tu so težkoče v meddržavnem plačilnem prometu dovedle do razparčeliranja svetovnega gospodarstva in preobrazbe v nacionalna gospodarstva. Povsod se je začelo diriganje gospodarstva, ki pa napreduje počasi.

Izpremembe v trgovinski politiki.

Ko je po vojni vsepovsod na svetlo zavladala težnja za avtarkijo, ki je zajela tako industrijske kot kmetijske države, so se pokazale glavne posledice te politike v zunanji trgovini, ki je doživela toliko omejitve in diriganja, da se v tem le še redkokdaj do dobra spozna. Težnja gre sedaj v glavnem za tem, da raste število dvostranskih pogodb, nadalje gre za tem, da se storijo boljše odnosaži zlasti med državami, ki tvorijo politično supernacionalno enoto (britanski imperij, Francija itd.). Ustvarjajo se prednostne carine v doseg tega cilja. V takih razmerah je trgovinsko politični položaj agrarnih držav vedno težji. To je zlasti razvidno n. pr. iz dejstva, da smo n. pr. mi v Nemčijo izvažali okoli 30% vsega našega izvoza, dočim je naš izvoz tvoril samo 1,3% nemškega uvoza. Slično velja za naše razmerje do Italije. Za novodobno trgovinsko politiko je zlasti značilno to, da se pogodbe danes sklepajo na silno kratko dobo, ker se države nočejo vezati na daljši čas.

Uravnavanje proizvodnje.

V dobi krize je opaziti, da kmetijstvo nadaljuje s svojo proizvodnjo in jo včasih celo razširi, dočim industrijske panoge začenjajo takoj s skupnimi napori prilagojevati ponudbo povpraševanju. Toda pri velikem padcu in katastrofi, ki je pretela kmetijstvu, ni ostala nobena vlada ravnodušna in je začela delati na prilagoditev proizvodnje povpraševanju. Med prve ukrepe te vrste spada povišanje carin. Tej zunanji zaščiti je sledila kaj kmalu notranja ureditev razmer in trga. Pri tem je bila osrednja točka ideja pravičnih cen tako za koristi celotnega narodnega gospodarstva kot za skladnost vseh proizvajalnih panog. Nbroj je teh ureditev, ki so različne od države do države in tudi pri nas smo imeli podobno žitni režim. Zlasti omenja referent delo Amerike in Anglije, v Evropi pa delo Nemčije.

Tudi pri nas gremo v tej smeri in najvažnejša dela v tej smeri so: ustanovitev zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, urada za živino, ustanovitve Privilegirane izvozne družbe itd. Nadzorstvo izvoza se razteguje in poostrejuje. Njegov namen je preprečiti, da bi prišla na svetovni trg slaba roba, ki bi kvarila kredit in cene ostalemu blagu. Take predpise imamo glede izvoza sadja, sliv, hmelja, živine in živalskih proizvodov in jaje.

Pa tudi sama proizvodnja se čimdalje bolj ureja. Predpisom glede selanja in odkupa tobaka, ki so že od nekdanj obstojali in ki so jih smatrali za čisto izjemne, monopolne, se pridružujejo predpisi glede sajenja in odkupne cene sladkorne pese, oljne repice, maka, opija in bombaža. Vsekakor je pričakovati, da pojde razvoj še naprej v tej smeri.

Po referatu g. dr. Lavriča je pozdravil anketo zastopnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine g. Grčić, ki je ugotovil važnost te ankete ne samo za slovensko kmetijstvo, ampak tudi za vsa država. Poudari je dosedanje delo zavoda pri pospeševanju kmetijstva, končno pa izjavil pripravljeno anketo sodelovati pri reševanju važnih kmetijskih vprašanj, v kolikor so rešitve možne v njegovem deokrogu.

Nadaljnje delo.

Diskusije o referatu ni bilo. Jutri bo anketa zasedala na treh krajih in sicer agrarno politični odtsek ankete v dvorani Delavske zbornice, agrarno tehnični odtsek v Trgovskem domu, kulturni in socialni odtsek ankete v dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Začetek razprav je ob pol devetih.

Kmetjska posojilnica ljublj. okolice, r. z. s. n. z. v Ljubljani je začela delno oproščati svoje stare vloge. Vlagateljem so dane na razpolago vse njih stare vloge do 1000 din, nadalje jim je dano na razpolago 25% njih vlog do 2000 din in 10% njih vlog do 5000 din. Pri tem je merodajno stanje vlog z dne 1. marca 1935. Poleg tega bo Kmetjska posojilnica počenši s 1. julijem izplačevala vlagateljem še polletne obveznosti za prvo polovico 1938 brez ozira na višino njih vlog. Pri izplačilu bo zavod upošteval dosedanja izredna izplačila od 1. marca 1935. — S tem je tudi Kmetjska posojilnica začela postopno oproščati vloge in pričakovati je, da bodo oproščene tudi še nadaljnje vloge.

Borza

Dno 30. maja.

Denar

V zasebnem klirungu je ostal angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237,20—238,80. Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8,53—8,63, v Zagrebu na 8,38—8,48, v Belgradu na 8,40—8,50. Grški boni so beležili v Zagrebu 28,65 do 29,35, v Belgradu 28,15—28,85.

kvadratnih metrov

Vaše kože — kajti tako velika je površina kože, ki služi za »dihanje«

je sedaj najbolj dovzetnih, da se pomladi in okrepi. Nudite ji torej kolesterin vsebujočo Solea kremo, ki kožo hladi in jo žametno mehko porjavi.

SOLEA
Milo in krema

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14,40—14,60.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.714.203, v Belgradu 4.467.000 din. V efektnih izkazuje Belgrad prometa 484.000 din.

Ljubljana — tečajji s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2416.14—2428.76
Berlin 100 mark	1756.02—1769.90
Bruselj 100 belg.	788.96—744.01
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	216.09—218.15
Newyork 100 dolarjev	4341.62—4377.94
Pariz 100 frankov	120.86—122.30
Praga 100 kron	152.14—153.24
Trst 100 lir	229.24—232.32

Curih, Belgrad 10, Pariz 12,20, London 21,7275, Newyork 438,625, Bruselj 74,075, Milan 23,08, Amsterdam 242,325, Berlin 176,40, Dunaj 40,5, Stockholm 112,025, Oslo 109,20, Kopenhagen 97, Praga 15,26, Varšava 82,50, Budimpešta 86, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,61, Buenos Aires 114,5.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. pap.: 7% inv. pos. 99—100, agrarji 62,50—63,50, vojna škoda promptna 488—486, begl. obv. 92,50—93,50, dalm. agrarji 92,75—93, 8% Bler. pos. 98,50—99,50, 7% Bler. pos. 94—95, 7% pos. DHB 99—101. — Delnice: Narodna banka 7,300—7,350, Trboveljaka 200—210.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 99,50—100, agrarji 62 den., vojna škoda promptna 482,50—484 (483,50, 484), begl. obv. 92—93 (92), dalm. agrarji 92,25—92,50, 4% sev. agr. 62 den., 8% Bler. pos. 99,25—100, 7% Bler. pos. 94,12—96,50, 7% pos. DHB 99,50 den., 7% stab. pos. 99 den. — Delnice: Narodna banka 7,300 den., Priv. agrarna banka 228 den., Trboveljaka 205—225, Isis 25 den., Tov. sladkorja Bečkerek 600 bl., Osj. sladk. tov. 100 den.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. (100), agrarji 62,75—63, voj. škoda promptna 484—484,50 (484,25), begl. obv. 93—93,50 (93,25), dalm. agrarji 92,25—92,50 (92,50), 4% sev. agrarji 63 den., 8% Bler. pos. 98,50—100 (99), 7% Bler. pos. 94,25—94,75 (94,50), 7% pos. DHB 100 den., 7% stab. pos. 99,50 den. — Delnice: Nar. banka 7,325 bl., Priv. agrarna banka 231—232.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bč. 218—220, srem. dtto, ban. 212—218, bč. potiska 220—223. Vse po 78—79 kg in 2% — Koruza bč., srem. 115—116, bn. 111—112. — Moka bč., bn. Og. 322,50—332,50, 302,50—312,50, 282,50—292,50, 262,50—272,50, 222,50—232,50, 122,50—127,50, srem., slav. Og. 320—330, 300—310, 280—290, 260—270, 220—230, 122,50—127,50. — Tendence mirna. — Pro-met srednji.

Kulturni obzornik

Tenorist Christi Solari — gost ljubljanske opere

O italijanskem tenoristu Solariju, ki je že ponovno gostoval v zagrebškem gledališču, smo do sedaj poslušali laskave ocene; te dni pa smo se sami dejansko prepričali o vrednosti njegove pevске in igralske umetnosti, in to ob priliki njegovega gostovanja v našem opernem gledališču. Gost je nastopil v Rossinijevi operi «Seviljski brivci» in kreiral vlogo grofa Almavive.

Dejstvo, da se tenorist Solari umetniško udeležuje edino kot gost, ki obiskuje razna domača in tuja gledališča, je že samo dovolj zgovorno in priča o njegovi posebni, v svojstveno strujo zajeti operno pevski kakovosti. Solari je izrazito tipiziran pevec in prav tako igravec, ki gradi iz svojstvenega občutka za podrobno, v odtenke razvito lepoto; poseben občutek za fineze, za odmiikanje vsemu, kar zna učinkovati kakorkoli grobo, to vodi njegovo odsko oblikovanje. Zato je že v splošnem obriju njegov lik na vse strani tanko estetsko občuten ter je — sodeč po tem, kar smo zaenkrat doživeli — prav ta čista lepota daleč preko emocionalnega ozadja glavni nosilec učinkovitosti.

Kot pevec ima Solari prvo odliko v svojem glasu, ki je izrazito liričen, mehak, a malce droben; ta glas pa je oprt na izdelano pevsko tehniko, ki mu omogoča prožno slediti predpisanim melodičnim linijam. Tako je to petje posebno lahkonno, in ker sledi točno estetskim glasbenim postavam, tudi res lepo; če mu slediš, se ti zdi, kot da te dvigne

in zaiba v mehkih vijugah po brezdanjem prostoru. Če pa pri tem doživiš kot neko pevčevo posebnost, da celotna melodična linija po barvi noče biti povsem izenačena — te pa z druge strani zopet kot izredna odlika priklene jasna in čista izgovarjava. — Igralsko je Solari posebno svoboden in prikupen zlasti po finesah svojih gibov, ki se previdno ognje vsaki estetsko domoljivi potezi, kaj šele grobi kretnji. Obenem pa dlomi vse podajanje na dobrem poznavanju stilnih kriterijev. Zato je njegov lik kot filigranska umetnina, nad katero imaš svojstveno dopadajenje, bližajoče se nekje lepote mu doživetju, kot te navda ob kristalni mozartovski melodiji.

Zanimivo pa je, kako se je Solarijev lik nekako odločil od dane celotne predstave našega «Seviljskega brivca» in sicer prav po opisani zadržanosti. S tem pa nočem izrekat kritike naši uprizaritvi, ki je včasih res malce burkasta, ki pa sega po celotni izdelanosti v prvi red predstav. Tudi tokrat je imela celotna uprizaritev mnogo odlik, zgostenih zlasti v oblikovanju ostalih posameznih solistov (med katerimi se je posebno mojstrsko vzpel Don Basilio g. Betetta), ki so s svojimi vrednotami in z nekimi prikupnim osnovnim razpoloženjem močno dvignili celotno predstavo. Tudi orkester je bil v elanu. — Tokrat je nastopil prvič v vlogi seviljskega brivca baritonist g. Kolacio. Z ozirom na oblikovanje melodij in besedi mnogozahtevni lik je bil pevcu že trd oreh, vendar ga je izdelal v pelju in igri toliko močno, da je pričal o pravih pevčevih sposobnosti in razvojnih možnostih. V. U.

Dve konservatorijski produkciji

Ko se polagoma bliža šolsko leto h kraju, je pričelo tudi vodstvo našega konservatorija postopoma s tradicionalnim manifestiranjem vzgojnega dela, obsežnim v tako zvanih «produkcijah».

Dve taki produkciji eta se v zadnjem času vršili pred številno zbranim občinstvom v filharmonični dvorani, in obe je spremljal lep in viden uspeh, ki more biti v zadoščeno učencem in vzgojiteljem.

Jako ugodno je učinkovala že smiselna ureditev nastopov in izbranost sporeda, po kateri smo na prvi prireditvi dojele tvornost izključno poljske, na drugi pa izključno slovenske glasbe. Da je vodstvo posvetilo enkrat toliko pozornosti zlasti domačim tvornim silam, to je dokaz, da se zaveda svojega poslanstva — v smislu katerega je s tem zastavljen prvi krepki korak. Tako nam je bil podan vsaj kratiček pregled po domačem glasbenem skladateljskem delu, ki ga prav gotovo ne gre prezirati — kot je dokazal končni učinek. In prav bi bilo, ko bi prihodnji izbor skladb posegel tudi še v daljšo preteklost, ki hrani še vrsto pravih biserov. A tudi med tem, kar smo tokrat slišali, je mnogo zrelih glasbenih misli.

Vrsta teh, ki so nastopili kot raznovrstni izvajalci, je kaj razsežna. Predstavilo se nam je več mladih pevcev (Frlanova, Pavlovčičeva, Lipušček, Polajnarjeva, Rakovec, Tiranova in Lupša); večji del od teh jih že poznamo, nekaj pa jih je nastopilo prvič in vzbudilo nade v razvoj. Tudi mnogo pianistov je razvil pred nami svoja mlada umetniška svojstva in stremjenja. Med temi, večinoma prav tako že poznanimi izvajalci (Prinčičeva, Trtnikova, Kruljčeva, Demšar, Brađačeva, Osterčeva, Adamič) se vzpenjala zlasti poslednja dva že resno v umetniški svet, sicer pa kaže vsak posameznik kvalitete s svoje strani. — Manj se nam razvija violinstov, kot kažejo nastopi; a ti, kar jih je nastopilo (Zalokar, Mihelič in Marin) so bili v igri sigurni, slednji je težko umetnino obvladal z zanosom. —

Čelist Čehovin je pa zaenkrat edini v tej vrsti, ki ga že poznamo, ki pa pridobiva na tonu.

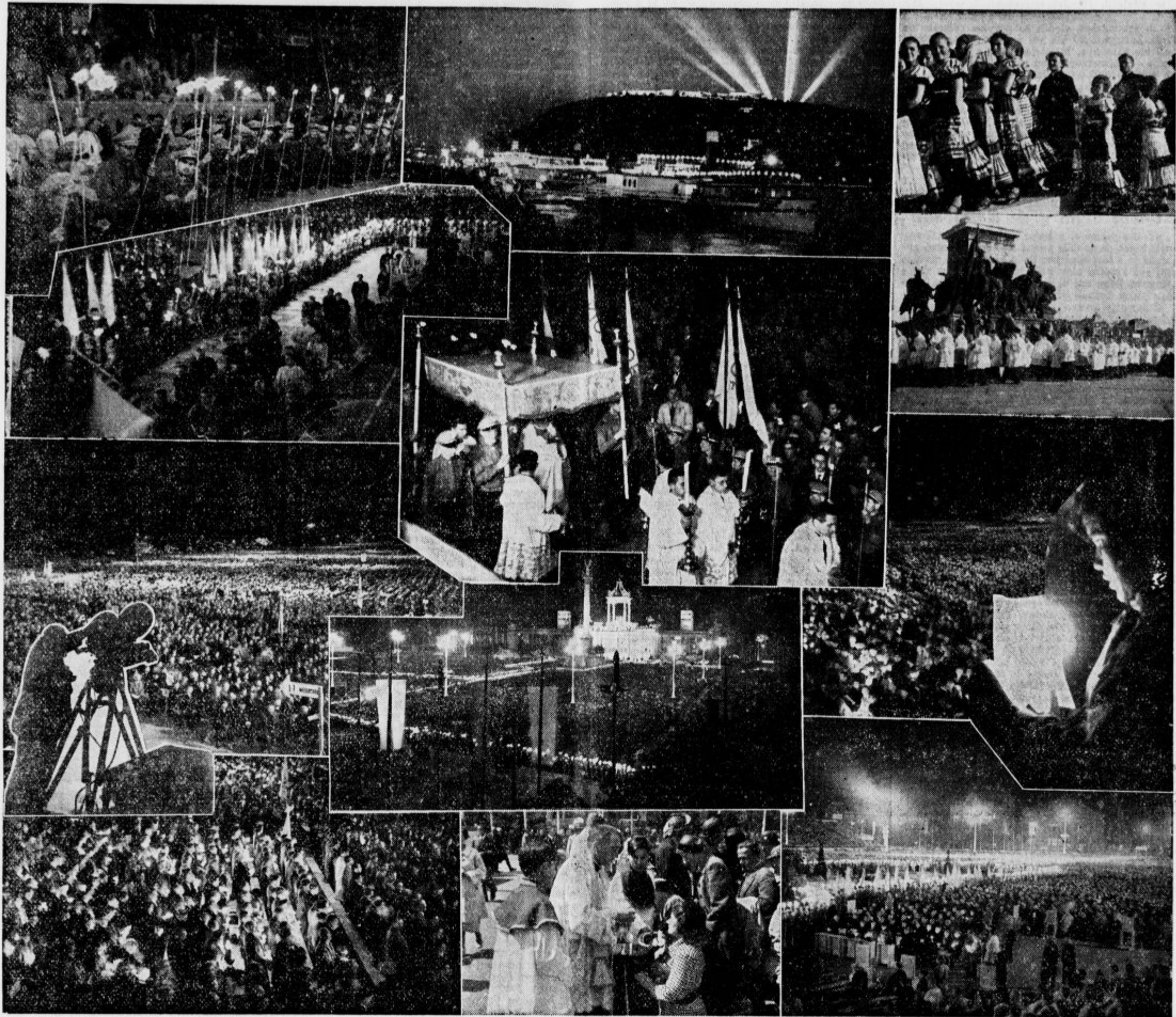
Omeniti bi hotel še, da je Jurij Gregorc, ki se nam je predstavljal kot učene kompozicije, pokazal kar lepo invencijo in smisel za gradnjo, ki je pa sev še zmešana, zlasti če hoče biti svobodna. A iskro talenta je treba razpihati.

Tako končavam z željo, da bi se v bodoče produkcije s te lepe ravni še postopoma dvigale navzgor in doprinašale k pravemu razvoju naše glasbe. V. U.

Nastop otroškega glasbenega vrta

Glasbena Matica je pred nekaj leti sredno osnovala otroški glasbeni vrt, v katerem se najmlajši zemljani seznanjajo z elementi te plemenite umetnosti, ki tako blagodejno vpliva na človekovo duševnost, da so jo od nekdanj modreci smatrali za bistveno sestavino človekove duševne vzgoje. Kot vsako leto, so tudi letos ti malčki pokazali predvsem svojim mamicam, pa tudi vsem drugim, ki se znajo s pravim zanimanjem in užitek vtopiti v utrip otroške duše, kaj so se v skrbni šoli tekem leta naučili in kakšni akriti talenti žive v teh malih bitjih. Nostop v Hubadovi dvorani je bil silno prisrčna in mikavna prireditve. Kakih 15 malčkov je na vsa usteca prepevalo in se ritmično prekopicavalo po odru, da je bilo res veselje gledati in poslušati jih. Ga. Herta Kraljeva, ki vodi to «viesko šolo», je dokazala, da ji je dano potopiti se v otroško dušo in v njej poiskati, kaj jo mika in kaj tišči, tako, da si hoče najti izraza navzven. Zato je bilo to, kar so malčki pokazali, dokaz skrbnega dela in lepih namenov. V. U.

Veličastni prizori s 34. mednarodnega evharističnega kongresa v Budimpešti

IVANHOE

Št. 140.

Temni nahlepi

»Mene nič ne briga, kaj nameravate,« je nadaljeval de Bracy. »S to stvarjo nočem imeti nobenega opravka!«

»No, Valdemar!« je knez nagovoril Fitzursa ter ga potegnil na stran. »Vsaj ti stoji k meni. Nate se menda še lahko zanašam!« In nato je začel Fitzursa na vso moč moč nagovarjati. Ko se je Fitzurse kmalu nato poslovil, se je knez zasmejal in rekel de Bracyju:

»Sedaj odhaja Fitzurse, da bi ujel mojega brata. Ima pa strogo naročilo, da mu ne sme storiti nič žalega.« De Bracy si ni mogel kaj, da se ne bi neverno nasmešnil. Kez je to opazil ter je nadaljeval: »Zaupno ti povem, de Bracy! Valdemar se mi je zdel preveč goreč, ko je šel lovit mojega brata. To se meni zdi dokaz, kako malo spoštovanja ima ta človek do kraljevske hiše! Seveda je prepričan, da bo deležen kanclerske službe, če mi postanemo kralj. Vendar si se ti s

svojim viteštvom in svojim velikodušjem skazal naši kraljevski hiši mnogo bolj zaslužnega. Tega ti ne bom pozabil, moj dragi!«
»Ali sem res tak norec, da bi se zanašal na besedo takega omahljivega tirana?« je de Bracy sam pri sebi premišljeval, ko je odhajal iz gradu. »Kaj, ko bi pa vendarle poskusil, ali bi se mogel dokopati do kanclerske službe!«

Z letalom nad severnim tečajem

Predavanje norveškega znanstvenika Hoela

Vodja norveškega zavoda za raziskovanje Spitzbergov in Ledenege morja Adolf Hoel je predaval o možnosti prometa z letali nad severnimi tečajskimi kraji. Takole je povedal v glavnih obrih:

Težave, ki jih mora premagati letalec v teh severnih ledenih pokrajinah, so različne. Največja pa je brez dvoma težava, kako pristati na ledu, kadar te razmere k temu silijo. Polet po zraku je dognana stvar in ne dela tudi v teh krajih nobene velike težave. Pri poletu je za sedaj zgolj ta težava, da še ni mogoče leteti tudi ob polarni noči, to je pozimi. Druge čase pa je polet gladko mogoč in sicer bodisi čez suho zemljo, bodisi čez zamrznjeno morje in ledenike.

Zadnje čase pa so rešili tudi težavo, kako pristajati na ledu in na ledenikih. To je jasno pokazal Elsworthov polet čez kontinente. Dolgotrajni poleti v zadnjih dveh letih so dokazali, da je mogoče premagati vsakršno težavo pri pristajanju na plavajočem ledu, če ima seveda letalec na razpolago pripravno letalo. Izkazalo se je tudi, da so letala imenitna sredstva za raziskovanje teh pokrajin, zlasti dobro služijo pri kartiranju. Seveda je težko zviška doli zanesljivo opazovati, kakšna je zemlja pod vami, če pa štrle v zrak velikanski ledeniki in če je zemlja okoli in okoli globoko zasnežena. Vendar pa značne fotografije, posnete iz zraka, tudi tukaj mnogo pripomorejo. Sicer pa se fotografiranje tako naglo razvija, da bodo tudi te težave kmalu zadovoljivo rešene.

Velikanskega pomena je letalo za promet po polarnih krajih. Letalo lahko kaže pot ladjam, da najdejo izhod med razpokami zledenege morja. Letalo pa lahko služi tudi za prenašanje ljudi in stvari med obljudenimi kraji Evrope, Zahodne Amerike in Vzhodne Azije. Določeni letalskih prog sicer še ni, vendar vse kaže, da bodo tudi proge kmalu določene, katerih se bodo potem letala morala držati. Tako pa se bodo razdalje med raznimi deli sveta močno skrajšale. Med poletom bo marsikje mogoče pristati. Tako letalom ne bo več treba leteti nad velikanskimi vodnimi gladinami in jim zbog tega tudi ne bo treba nositi s seboj preveč kuriva.

Sedaj pa se pričinja z novimi napravami reševati tudi največja težava, kako bi letalo letelo v temi in po noči. Veliko upanje je, da bo tudi to kmalu ugodno rešeno, nakar bodo letala lahko ob vsakem času letala nad Severnim tečajem.

Strupena mamila v Egiptu

Uživanje omamnih strupov v Egiptu je bilo že od nekdaj močno razširjeno, kar je seveda velikanska duševna in zdravstvena škoda za prebivalstvo in državo. Ze prejšnja angleška oblast je z vso silo zatirala kupčijo s temi strupenimi mamili. Prav tako pa si sedanja egiptska oblast prizadeva, da bi v korenini zatrla vso tako kupčijo. Vendar se doslej tudi egiptski oblasti to še ni posrežilo. Pri rokah imamo poročilo tozadnega egiptskega urada, ki zatira kupčijo z mamili. Številke so še iz leta 1937. Dne 1. julija 1937 je bilo v ječah 2385 trgovcev in tihotapev s strupenimi mamili. Če upoštevamo, da je bilo istega dne leta 1936 v ječah 2478 in istega dne leta 1935 2724 teh zločincev, vidimo, da je nazadovanje sicer majhno, da pa se delo oblasti tudi pozna. V Egiptu pa ne zapirajo le tistih, ki te strupe prodajajo, marveč tudi tiste, ki jih kupujejo in uživajo. Takih je bilo leta 1937 zaprtih 334, medtem ko jih leta 1936 bilo zaprtih 444, leta 1935 pa 544.

K tej statistiki pa je egiptska notranja uprava dodala svoje poročilo, ki pojasnjuje, da najbolj gredo ti strupi v denar v Gorenjem Egiptu. Pri tej priliki omenja poročilo tudi staro in slabo navado egiptskih felahov, kmetov, ki si sami varijo mamila iz navadnega ruskega čaja. Ruski čaj egiptski kmetje močno prekuhavajo in nazadnje pijejo tisti ocedek, ki jih omami. — Tak čaj kmetje štiri do petkrat zapovrstjo prekuhavajo in tihotapijo mamila na vzhodni egiptski meji ob Sueskem prekopu. Mamila prihajajo tjakaj iz Sirije. Vlada je vse storila, da bi to tihotapstvo zatrla. Izgnala je iz Egipta že 500 takih ljudi, ki so se pečali s tem tihotapstvom, ter jim noče več dovoliti vrnitve v Egipt.

Maribor

m Trgoveci obiščejo Maribor. Prihodnje dni bo v Ljubljani velik kongres trgovcev iz vse Jugoslavije. Po kongresu bodo napravili udeleženci iz drugih pokrajin izlete v razne dele Slovenije. Največja skupina izletnikov je namenjena v Maribor.

m Olimpijski dan bo letos v nedeljo 18. junija. Vsakoletne športne prireditve v okviru olimpijskega dneva so pregled vsega športnega dela v najrazličnejših panogah. Tudi letošnji olimpijski dan bo revija mariborskega športa. Točen spored se bo določil drevi na sestanku delegatov vseh športnih organizacij. Sestanek se vrši ob 20 v hotelu Orel.

m »Divji lovec« na mariborskem odru. Drevi ob 20 bo v mariborskem gledališču zadnja letošnja dramska premiera. Uprižori se v Malčevi režiji Finčgarjev »Divji lovec«, ki so ga na mariborskem odru igrali zadnjič pred 14 leti.

m Proti odstotni napitnini, ki so jo začeli na podlagi banke odredbe uvajati v mariborskih restavracijah in kavarnah, se izrekajo tako lastniki podjetij, kakor nameščenci. Natakariji opozarjajo, da bodo mariborska podjetja zaradi manjšega zaslužka izgubila dobre kvalificirane moči, lastniki obratov pa se boje, da bi padla pozornost pri potrebi gostov. Opozarjajo, da je v Mariboru konzum mnogo premajhen, da bi dobili nameščenci z odstotnim sistemom primerno nadomestilo za doseganje napitnin.

m Umrl je v Sodni ulici 14 upokojeni skladiščnik drž. žel. Andrej Somrak. Naj počiva v miru.

Nalagajte svoje prihranke v Mestno hranilnico v Mariboru

m Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico priredi dne 6. junija veliko dobrodelnostno tombolo v prid »Doma revežev«. Tablica stane samo 2 din. Glavni tombol je štirinajst in še več sto manjših lepih dobrot. Segajte po kartah. V službu slabega vremena se vrši tombola dne 12. junija. Oglejte si razstavo tombolskih dobrot pri zalogi pohištva Makoter na vogalu Stolne ulice—Slomskovega trga. Odbor.

m Mariborski ljudski oder je priredil v nedeljo izlet na Slomski dom v Ponikvi. Izlet je bil združen z gledališkim nastopom ter je ljudski oder uprizoril veseligr »Tisoč vozlov« na odru v novi šoli. Igralci si igro dovršeno podali ter so doživeli pri domačinih, ki so veliko dvorano docela napolnili, zasluženo priznanje. Dohodek prireditve je ljudski oder poklonil za zidanje novega Slomskovega doma v Ponikvi.

m Lohanja ji je počila. 27letna delavka Neža Šah je hitela iz Bodove v Maribor na delo. V bližini Hoč se je hotela izogniti nekemu avtomobilu, pa je pri tem padla v obcestni jarek in udarila z glavo ob kamen. Od udara ji je počila lobanja, povrhu si je pa še zlomila levo roko. Obležala je nezavestna ter so jo reševalci spravili v mariborsko bolnišnico.

m Izmjenjavo daljnovidnih električnih žic čez Dravo med Pobrežjem in Meljem je izvršilo v nedeljo mestno električno podjetje. Dosedanje žice so imele premajhen premer ter niso več prenašale vedno močnejše obtežbe, ki jo zahteva naraščajoča meljska industrija. Zamenjali so jih z žicami, ki imajo 70 kvadrat. milimetrov premera. Izmjenjava je trajala od 4 zjutraj do 6 zvečer ter je predstavljala težko in odgovorno delo, ki so ga strokovnjaki električnega podjetja rešili, na enostaven, pa učinkovit način. Na pobrežski strani so prežezali staro žico, pritrdili nanjo novo žico, pri mestni klavnici pa so staro žico navijali na velik boben in tako so potegnili čez Dravo 4 žice brez vsake nezdode. Nepriljetno bi bilo, če bi bila žica prišla v stik z Dravo, ker bi jo bila deroča reka gotovo pretrgala. Elektriško podjetje je tudi že razmotrivalo, da bi viseče žice nadomestilo s kablji, ki bi bili položeni v Dravi, vendar je tok reke tako močan, da ne bi kablji zdržali tega pritiska.

Gledališče

Torek, 31. maja, ob 20: »Divji lovec«. Premiera. Red A.

Sreda, 1. junija, ob 20: »Sreča d. d.«. Red D. Zadnjič.

Ptu

Narodno-obrambno predavanje, ki je bilo napovedano za 31. maja v prosvetnem domu, je preloženo na soboto 4. junija ob 8 zvečer.

S koleša je padel na poti Sv. Andraž—Ptuj trgovski pomočnik Alojzij Toplak in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico.

Nogo si je zlomil pri otroški igri petletni Simič iz Gradišča.

Prihova

Tridesetletnico je obhajala dekliška Marijina družba na Prihovi na praznik Vnebohoda, 26. t. m. Zjutraj so imela dekleta skupno sv. obhajilo z nagovorom, popoldne pa procesijo z Marijinim kipom. Za ta slovesni dan je prispel iz Maribora g. kanonik dr. Ivan Zagar, škofijski voditelj vseh Marijinih družb, ki je v lepem govoru poživil našo Marijino družbo in sprejel nekaj novink. Naša dekliška družba šteje sedaj 118 mladenk. Casopi-

sov ima naročenih: 61 Bogoljubov, 15 Glasnikov in Misijonkih listov. Ustanovil jo je g. Karel Kumer, sedaj upokojeni župnik v Konjicah, l. 1908. ravno na Vnebohoda dan Sprejete so bile tedaj 102 mladenke. Sprejemal je g. misijonar Klančnik iz Celja.

Slovenska Krajina

Velik političen shod MJRZ in JRZ bo dne 19. junija 1938 v Beltincih. Na shodu govorijo odlični govorniki. Vsi somišljeniki in pristaši JRZ vabljeno!

Krani

Razstava ročnih del in risb v gimnaziji. V nedeljo, dne 29. maja je bila v II. nadstropju kranjske gimnazije razstava, ki je bila ves dan dobro obiskana. Pokazala je poleg najrazličnejših lepih ročnih del, ki so jih izvršile dijakinje nižjih razredov pod vodstvom gđe. prof. Bezek, tudi risarsko umetnost naših dijakov, katero poučuje g. prof. Košir.

Smrti ugledne katoliške matere. V petek, dne 27. maja je Bog poklical k sebi 69letno posestnico go. Marijo Rozman iz Zg. Duplje pri Križah. Pokojnica je bila mati 9 otrokom, izmed katerih so dve hčerki že umrle pred njo, vsi drugi otroci pa močno žalujejo za svojo vzorno katoliško materjo. Pokojnica je bila naročnica »Domoljuba«, odkar izhaja, bila pa je tudi dolgoletna naročnica »Slovenca« Pogreb je bil v nedeljo, dne 29. maja ob številni udeležbi domačinov. Naj v miru počiva, žalujočim otrokom naše globoko sožalje.

Uboj v Levcu pri Celju

Celje, 30. maja.

V nedeljo okrog 10 zvečer je bil Blizu Majdičeve gostilne v Levcu pri Celju ubit 31-letni cinkarniški delavec Jože Jankovič iz Celja. V Majdičevi gostilni so se sešli delavci L. Avgust iz Ostržnega, P. Karel iz Levca in K. Viktor iz Arje vasi, kjer so popivali. Avgust in Karel sta sedela skupaj, Viktor pa je pil pri drugi mizi. Med delavci je prišlo do izživljanja in pretepa, v katerega so posegli tudi drugi, ki so vinjene delavce hoteli pomiriti. Gostilničarka se je trudila, da bi spravila delavce iz gostilne, ker pa tega sama ni dosegla, je poklicala na pomoč Jankoviča, ki je bil tu na obisku in se je razgovarjal v spalnici z nekim prijateljem. Jože je skušal razburjene delavce pomiriti, medtem pa ga je udaril L. Avgust s kolesarsko sesalko po rami. Jankoviču se je končno posrežilo, da je s pomočjo drugih iztrgal Avgustovo sesalko, pjanca pa je poglal na cesto. Vinjeni delavci so se še vedno pripravili 20 m od gostilne na državni cesti ter bi se bili vsak čas močno spoprijeli. Jankovič jih je šel miriti in razganjat, medtem pa je dobil z nožem dva vbojnjaja. Prvi sunek z nožem je zadal nad arcem ter napravil 10 cm dolgo rano. Jankovič ima tudi prerezana prsa od desnega ramena do trebuha. Vsega v krvi so odnesli v Majdičovo gostilno, kjer so mu nudili prvo pomoč, nato pa odpeljali z reševalnim avtom v bolnišnico, kjer je danes ob pol 4 zjutraj podlegel poškodbam. Celješko orožništvo je krivce aretiralo in jih izročilo okrožnemu sodišču.

Vlomilska tolpa na delu

Rogaška Slatina, 29. maja.

Po šmarenkem, deloma celjskem in konjiškem okraju se zadnje tedne klati precej dobro organizirana in izurjena vlomilska tolpa, ki se je lotila posebno različnih uradov oz. ustanov ter zasebnikov, pri katerih slutiti, da je kaj denarja.

Tako je bil pred nekaj tedni poizkušen vlom v hranilnico in posojilnico v Šmarju pri Jelšah, o čemer je bila javnost že deloma obveščena: vlomilci so prišli že do železne blagajne in se je lotili, a do denarja niso prišli. Kmalu za tem je bil izvršen vlom v St. Jurju ob juž. žel., kjer so odnesli manjšo vsoto denarja. Svojo srečo je nato poizkusila vlomilska tolpa tudi v Slov. Konjicah, a je bila pravčasno preprežena. Ta teden v noči od ponedeljka na torek pa je bil zopet poizkušen vlom v Šmarju pri Jelšah in sicer to pot v prostoro davčne uprave. Vlomilci so bili tudi tu pravčasno prepreženi. Takoj naslednji večer so najbrž isti vlomilci poizkusili vlomil v nedžupniško poslopje pri Sv. Križu pri Rog. Slatini in sicer okrog polnoči. Pri ključki na zadnjih vratih poslopja so navrtali številne luknje in dotični del izbil iz vrat. Ob tem ropotu se je služkinja zbudila in poklicala nadžupnika g. Vajda, ki je ustretili parkrat v zrak ter jih na ta način preprečil. A niso šli daleč, kajti komaj dobre pol ure za tem so pričeli vlamljati v gostilno Ogrizka Franca, ki je oddaljena od nadžupniške komaj dobrih 100 m. Pri stranskem oknu večje gostilniške sobe so izrezali dve šipi in hoteli odstraniti železno mrežo z debelim 4metrskim hodom, ki so ga našli nekje

od Bospora do Konstancie. Morda je šlo to komu na živce, toda — smo pač v Črnem morju, kjer je megla in je pač bolje poslušati sirene vso noč, kakor pa zaleteti se nasprotni ladij v trebuh... Prav zanimiv je bil prihod v Konstanco, romunsko pristanišče, ki je bilo v megli: toda tega so tam že vajeni ter imajo avtomatično piščal, ki ves dan vpije po morju svoje znake: Konstanca! Tu se ladje orientirajo in pristajajo po posluhu... S pilotom smo pristali v tem edinem romunskem pristanišču, ki je zato tudi primerno zgrajeno: pomola, kot dolgi lovki, segata globoko v morje in držita v svojem objemu nebroj ladij, med njimi so nas opozorili takoj na jahto kralja Karla, ki je bila svoj čas last Waleškega princa in je igrala veliko vlogo pri njegovi usodni ljubezni.

Constanta! Mesto Ovidijevega izgnanstva in njegovih žalostnih elegij »ex Pontos«. Moderno mesto, evropsko in zgrajeno po načrtu: ko se dvignete iz pristanišča na majhno vzpetino, se mesto raztegne pred nami kot geometrijska križanka: vse ulice se križajo pravokotno in se podaljšujejo po ravnini v nedogled. Zato je pogled in šetanje po mestu nekako dolgočasno, ker nima pravega naravnega srečanja, ter tvori središče magistrat z okolnimi kavarnami ter spomenikom rimskega pesnika Ovidija.

Na drugem koncu pa spominja bronasti lik na enega največjih romunskih pesnikov Eminesca M., ki je baje — po tem spomeniku sodeč — iz tega kraja: v parku ob morju pa stoji v klasični pozi nad igrajočim harfistom »kraljica in pesnica« Carmen Silva, stara mati naše kraljice Marije. Priserčno so nas Romuni sprejeli, kar je pokazal tudi banket, ki ga je obiskal tudi naš poslanik iz Bukareste pesnik Jovan Dučić, in na katerem je bivši minister, književnik Tranku Jasi imel lepo zdravico

Sport

Kje bodo olimpijske igre 1. 1940?

Olimpijske igre na Japonskem so prve, ki vzbujajo vso dobo priprav, olimpijado, stalno negotovost, da li se bodo tam vršile ali ne in tudi danes, ko manjka samo še 2 leti do teh iger, vprašanje se ni končno veljavno rešeno. Nordijske države so od vsega početka jasno izjavile, da vojno stanje prireditelja olimpijskih iger z idejo olimpijskega združenja, pa tudi v ostalih državah je bil ta klic več ali manj glasen. Japonci so očitno računali s krajšo vojno dobo in na zadnji seji mednarodnega olimpijskega odbora (CIO) še vedno niso mogli dati točnega odgovora, razen poudarka želje in sposobnosti za izvedbo teh iger ne glede na vojno stanje. Olimpijska diplomacija pa zahteva striktni odgovor in tako je bil dan Japonski nov rok do prihodnje seje CIO v maju, ki bo v Bruslju, na kateri mora Japonska predložiti CIO izvestna jamstva, ki so v zvezi z prireditvijo olimpijskih iger. Eno teh je jamstvo, da bo nameravana svetovna razstava na Japonskem zaključena najmanj mesec dni pred pričetkom olimpijskih iger, ker po pravilniku CIO ne sme biti v državi, ki prireja olimpijske igre, niti druge večje manifestacije svetovnega značaja. Daljnje jamstvo zahteva CIO, da bodo olimpijske igre tudi v rešnici izvršene, kajti ako bi bile te zaradi morebitnega vojnega stanja v zadnjem hipu odpovedane ali ako bi se zaradi tega ponesele, potem bi to pomenjalo za Japonsko ogromno izgubo na ugledu.

Način, kako so bile Japonski te zahteve sporočene in pa dejstvo, da se je obenem proučevala možnost drugega kraja za izvedbo olimpijskih iger, pomenja, da se z vso gotovostjo ne računata na Japonsko. Tako se je n. pr. Anglija takoj odrekla prireditvi 1. 1940 v korist Finske, ta pa je zopet izjavila, da bi bila pripravljena prevzeti prireditve, ako dobi nalog zanj najkasneje šest mesecev po seji v Kairu; to pomenja da junija. Maj bo tedaj vsekakor odločil in obstoji možnost, da bodo prihodnje olimpijske igre ne v oddaljeni Japonski, temveč v nam mnogo bližji Finski, deželi najčistejšega športa in visokega športnega pojmovanja. Finska ima stadion od dveh tretjin gotov, množico sposobnih delavcev in 100% prebivalcev, ki bi bili pripravljeno mnogo žrtvovati za olimpijske igre: ne za igre velikega zunanega bleška, temveč za igre močne notranje vrednosti! Zato je treba, da naši športniki ne računajo z nedosegljivimi olimpijskimi igrami na Japonskem, temveč z veliko verjetnostjo, da utegejše biti te igre mnogo bližje, pa tudi mnogo — teje v lahko dosegljivi Finski! Joso Gorec.

SK Jugoslavija : SK Korotan 7:3

Ob priliki izleta salezijanskih gojencev iz Rakovnika v Ljubljani v Celje se je v nedeljo popoldne odigrala na Olimpovem igrišču v Gaberju prijateljska nogometna tekma med SK Jugoslavijo in SK Korotanom. Gostje so v celoti igrali dobro, niso pa izenačeni. Moštvo domačinov je ugaljo v prvem delu prvega polčasa ter zadnjih 20 min., dočim so ostali čas predvajali zelo slabo igro. Z dovoljil je na levem križu le Steblovnik I. Opaziti

je bilo, da moštvo z nepotrebnim prerekanjem na igro slabo vpliva. Razveseljivo je, da se je klub zopet začel zanimati za mladino, kar pričajo trening tekme, ki jih je odigrala mladina na praznik in danes. Rezultati tekem z mladino SK Celja 5 : 1 (2 : 1) ter SK Olimpa 6 : 2 (5 : 0) kažejo, da je v moštvo nekaj talentiranih juniorjev, ki bodo s smotrim treningom klubu kmalu v veliko oporo.

Ostale vesti

Binoklinski izlet motoristov v Trst. Moto-Hermes priredi za Binoklino praznike klubske izlet po cesti v Trst. Obenem bo to tovariško spremstvo našega prvaka Stariča, ki bo tam startal na binoklino nedeljo popoldne. Čas povratka vozačev poljubno, a odhod skupen v nedeljo ob 5 izpred nebotičnika. Rok prijave vozil in članov do 30. t. m. (ponedeljek) zvečer pri tovarišu Korlun »Nana«, Tyrševa cesta.

Kopališče v Koleziji odprto. Z današnjim dnevom je odprto kopališče v Koleziji in dostopno javnosti. Za letošnjo sezono se je več stvari preuredilo in popravilo tako, da bodo kopalci v polni meri prišli na svoj račun. Drevje, ki je prejšnja leta v zgodnjih popoldanskih urah zasenčilo kopalni prostor, je posekano. Preuredil se je tudi filter, da bo pronicel čisto vodo, in več drugih popravil je bilo izvršenih. Sedaj se nam obetajo lepi dnevi in prijazno kopališče v Koleziji bo svojim gostom nudilo še večje udobnosti kakor doslej. Kljub visokim stroškom so ostale cene lanske.

Sportni klub »Ljubel« priredi 3. julija t. l. v prostorih hotela Pošta v Trzinu svojo poletno veselico ter prosti vsa soročna društva, da to upoštevajo. — Odbor.

Motoklub »Hirija«. Redni letni občni zbor bo v torek, dne 31. maja zvečer ob 9 v restavraciji »Slamici«. Članstvo vlnudno naproša, da vplača članarino in v tajniški pisarni dvigne klubske legitimacije.

Razpis

propagandnega lahkotletskega mtinga v Trobrih za senorje, ki ga priredi SK Zeleničar v Mariboru dne 12. junija 1938 ob 9 dopoldne na svojem stadionu ob Tržaški cesti. Discipline: sprinterski troboj: tek 60 m, 80 m in 100 m; troboj metalcev: kroglja, disk in kopje; troboj skakačev: daljava, višina in troskok. Ocenjevanje posameznih disciplin se bo vršilo po novih finskih tabelah za mnogoboje, le za tek na 80 m se bo zaradi pomanjkanja druge primerne tabele vzela stara tabela za 60 metrski tek. Tekmovanje se bo vršilo po pravilniku in pravilih IJAZ, na tekašišču, ki je dolgo 428 m, ima dva nedvigljiva zavoja ter je posito z ugarki. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov vitanjskih v IJAZ. Nagrad pri tem tekmovanju ne bo. Prijavnina: znaša 1 din za osebo. Prijave je poslati na naslov: Janko Jože, stadion SK Zeleničar, Maribor, Tržaška cesta, najpozneje do 10. junija 1938.

ZFO

Vaja za rajalni pohod članov bo v četrtek 2. junija ob 7 zvečer na Stadionu. Vsi in točno! Bog živi!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 31. maja: 11. Solaška ura. Glasbeni nastop: harmonika, gosli in klavir, izvajajo 4 učenci glasbene šole v Kranju (vodi g. Fakin Albin) — 12. Plesi iz prošlih dni (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.2. Leharjev operet (Radijski orkester) — 14. Napovedi — 18. Radijski šramel — 18.40 Poklicna uspevalnica (g. dr. Vlado Schmidt) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Vas v Hrvaški (dr. Drago Hloupek, Zagreb) — 19.50 Prenos šmarje iz trnovske cerkve v Ljubljani — 20.30 Koncert pevskega zbora »Grafika« — 21.15 Igor Stravinski (plošče) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Zvoki v dvočetrtinskem in tričetrtinskem taktu (Radijski orkester).

Sreda, 1. junija: 13. Wurliška orgle in havajske kitare (plošče) — 12.45 Poročila — 13.20 Napovedi — 13.20 Valčki, polke in koračnice (plošče) — 14. Napovedi — 18. Mladinska ura: Junij in naravi (g. Miroslav Zor) — 18.20 Cvetke v glasbenih slikah (plošče) — 18.40 Dolenjska mesta v dobi narodnega prebujanja (g. prof. Janko Jure) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Ured v pranos — 20. Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani — V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar) — V II. odmoru: Napovedi, poročila.

Drugi programi

Torek, 31. maja: Beograd: 20 Opera — Zagreb: 20 Igra, 20.30 Cerkevno petje, 21.30 Violina, 22.30 Plesna glasba — Praga: 19.25 Lalka glasba, 20.25 Igra, 21.05 Ork. koncert — Varšava: 19.30 Glasba in petje, 21.10 Lalka glasba, 22. Prenos iz Bruslja — Sofija: 20. Vek. koncert, 21.15 Ruske romance, 21.45 Lalka glasba — Budimpešta: 20. Radijski popturni, 22. Ork. koncert, 23.10 Pihalni — Trst: Milon: 17.15 Violina, 21. Šakespeareva komedija »Beneški trgovci« — Rim-Bari: 17.15 Oltarski kvartet, 21. Brahmsov »Rekviem« — Dunaj: 19.40 Plošče, 20.20 Sudetsko-nemška oddaja, 21.15 Zab. koncert, 22.30 Lalka glasba, 23. Plesna glasba, 24. Zab. glasba — Berlin: 19.10 Verdijeve arije, 20. Filmska in plesna glasba — Königsberg: 19.10 Plesna glasba — Hamburg: 19.30 Vojaska godba, 20.10 Sinf. koncert — Stuttgart: 19.40 Lov na kite, 20. Nar. glasba, 21. Plesna glasba, 22.35 Zab. koncert, 24. Fontaingova opera »Undine« — Monako: 19.10 Vojaska godba in zbor — Strasbourg: 20.30 Opera.

Na »Lovčenu« okrog Balkanskega polotoka

XI.

Skosi Bospor v Črno morje in nazaj.

Vea panorama divnega Carigrada pa se nam je pokazala ob odhodu, ko je večerno sonce razsvetlilo Pero, še bolj pa nasprotni azijski del — Skutari, ki je predmestje vil in zelenih vrhov, pravo nasprotje temu, kar si predstavljamo pod Azijo. In prav tako je eno samo veliko jezero, ki je na obeh straneh odprto, morska ožina Bospor, posejana na evropski in azijski strani s samimi vilami, postavljenimi v zelenje in gozdove, tako da imamo vtis, da se vozimo s parnikom ob italijanskih jezerih ali vsaj ob Vrbskem. Strmeč smo vozili skozi to morsko ožino, med vilami na levem bregu in trdnjavami na desnem, dokler se nam ni razmaknilo obzorje in smo zaplaval v Črno morje, v tisto, v katerem je hrepnela dobra Higenija, v katerem je tožil ex Ponto Ovidij, v katerem je Krim inspiriral Mickiewicza in Puškina in Tolstoja; Črno morje, kateremu je najlepšo pesem napisal Puškin na nasprotni strani v Odesi. Zdej smo zaplaval vanj z željo, da bi nam ne bilo črno, žalostno, kot je bilo žalostno za toliko bokeljskih žena, ki so objokavale svoje mornarje, izgubljene v tem črnem, črnem morju... Dve lastnosti ima to morje: ali je razburkano, ali pa megleno. Mi smo imeli megleno. Voda mirna in tiha, kot da smo še vedno v Mariborskem morju — toda nad gladino leži gosta megla, vedno postaja, da se ne vidi niti deset metrov naprej. Toda »Lovčen« je Črno more, pogumen junak, sigurno vozi v meglo, toda vsakih deset minut ali pa še prej daje signale s svojo sireno. In tako je šlo vso noč: same sirene v megli, vso pot

na Dučiča kot pesnika in na Lovčen kot jugoslovanski bogarska mesta; Dučič pa mu je v pesniški francoski besedi vrnil z Ovidijem in klasičnimi pisatelji, rišoče doželo ob Črnem morju kot deželo pesmi in ljubezni. Nekateri od naše družbe so pohiteli mimogrede še v Bukarešto, ki je tri ure z vlakom oddaljena od obale; ko so se vrnili, smo že čakali na krovu »Lovčena«, da nas popelje k Bolgarom nazaj proti Varni.

Ko smo dopoldan po jaenem, toda zato malo razburkanem morju privozili v Varno, je bilo v pristanišču polno ljudi in je svirala godba. Tudi smo že iz dalje videli zastave, na prvi pogled kot slovenske, samo da se v bližini modra harva spreminj v zeleno. Toda — ko smo se točneje ozrli po okolici, smo takoj spoznali, da slavnost ne velja nam, temveč veliki turški bojni križarici »Hamidiye«, slavnici še iz balkanske vojske, ki je zdaj turška šolska ladja in je pripeljala svoj oficirski naraščaj na obisk v Bolgarijo. Vsi muslimani iz mesta in okolice — tudi od 80 km daleč, kot so nam pravili — so prišli gledat legendarno ladjo in se udeležiti razvija turške zastave na ladji: ladijska godba je odsvirala himne in vsa posadka je izkazala čast zastavi — v tem smo mi pristali zraven njih in bili tako deležni od občinstva in godbe nehoti slavnostnega sprejema. Čutili smo potem ves dan, da je vsa Varna v znamenju turškega obiska, da pa smo mi pač navadna potniška ladja, ki ji je usojeno, da bo še večkrat in redno plavala v teh vodah. Tak vtis sem dobil tudi iz časopisov. Razume se, da je na občinstvo, zlasti muslimansko, napravila večji vtisek turška bojna ladja, slavnica iz dveh vojsk, toda oficijelno smo bili lepo pozdravljeni ter so se znakuskec na ladji udeležili vsi povabljeni predstavniki javnega življenja v Varni. Tistih nekaj ur, ki smo jih imeli na razpolago, smo

porabili za ogled mesta, ki epada med najlepša bogarska mesta, zlasti pa morekega kopališča, plaže, ki je najbolj in najmodernejše urejena na vsem Črnem morju. Ni čudno, da jo mnogo obiskujejo tudi Čehi, zlasti pa Poljaki, ki jih veže na Varno tudi veličastni rop njihovega nesrečnega kralja Vladislava »Varnenčičak«, ki je tu utonil v bitki s Turki l. 1444. Življenje v teh kopališčih je poceni in nudijo tudi vsakršni komfort. Mesto samo se pa razvija v tipično obmorsko letoviško mesto: raste ulice z drevedori in se razvijajo predmestja s samimi vilami. Obala je gozdnata — zelena, kar to obrežje najbolj loči od naše sončne, ekalnate, vroče Dalmacije. Življenje v Varni pa je tako kot v naših obmorskih mestih: folklorno pestro, kar smo videli zlasti na obali med turško ladjo občudujočim občinstvom: poleg Bolgarov z značilno mongolsko-rumeno barvo v obrazu še polno muellmanov ter ciganov, ki imajo tu precej domovinske pravice...

Ko se je na sosednji turški ladji vršil banket v najživahnejšem tempu med igranjem godbe in zdravicami, je naša ladja zavrtela svoje vijake, razburkala morje in z njim sosedni brod ter se poslovila od občinstva, ki nam je prirejalo ovacije. Toda čim bolj smo se oddaljevali od obrežja, bolj so rastle valovi in marsikdo je legel prej v posteljo, kot pa sicer. Črno morje: če ni megleno, je razburkano. To noč je bilo nemirno, toda prav toliko, da smo dobro spali. Toda proti jutranjim uram je zopet padla megla, in pred vhomom v Bospor nazaj smo bili zopet »do vrat« v njej, iz katere smo klicali po signalih z obale. V klicanju in odgovarjanju siren z ladje in obrežja smo zavozili v Bospor, ki je v jutranjem soncu zopet odkril vso svojo čudovito lepoto. Črno morje z meglo in valovi pa je ostalo za nami... id.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; šentovrski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. - Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. - Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znak.

Službe iščejo

1000 din nagrade
dam osebi, ki mi preskrbi službo skladiščnika ali inkasanta. Po potrebi položim tudi kavelj. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 880 (a)

Gospodična

ki govori tudi nemško, zeli službo kot instrumentarka pri zobozdravniku v Mariboru. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 878 (a)

Službo dobe

Krojaškega pomočnika
za velika dela sprejemem takoj. — Ivan Mohorčič, krojač, Žužemberk (b)

Zavijalko

mlajšo, začetnico, sprejemem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8653 (b)

Pošteno dekle

sprejemem takoj za vsa hišna dela in oskrbovanje 3 glav živine. Betnavska št. 73, Maribor (b)

Mizarstvo Petak

Rog. Slatina sprejme pomočnika za fino pohištvo in stavbno delo. Pri ponudbi navesti plačo in dosedanjo zaposlitev. (b)

Organist

se takoj sprejme. - Zupnijski urad Stanga nad Litijo (b)

Pomočnico in učenko

sprejme šivilja v Ljubljani takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 8651

Krojaškega pomočnika

sprejemem. Hrana in stanovanje preskrbljeno. — Križaj Alojz, Zaloška c. št. 103 b (b)

Mizarkega pomočnika

dobro moč, za splošno mizarstvo, sprejemem. — Strojno mizarstvo Resman, Vrhnje, p. Radovljica. (b)

Spreten uradnik

tudi penzionist, vajen pisarniškega dela, zmožen voditi pisarno, se sprejme. Pisarne ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vodja pisarne« 8634 (b)

Frizerko

zmožno vodno, železne in trajne ondulacije, sprejemem v stalno službo. — Franc Bizovičar, Tržaška cesta 62, Vič-Ljubljana.

Agilen organist

Cecilijanec, ki je obenem tudi cerkovnik, dobi mesto. Imeti mora veselje za poučevanje petja. Plača dobra, obstoji iz obvezne bire. Nastop službe takoj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 8640 (b)

Kupimo

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 8

Razno

Milostljiva!
Vaš krzneni plašč brez poletje shranimo, obenem izvršimo potrebna popravila za polovlino ceno. Plačljivo šele jeseni ob prevzemu. — ROT, krznarstvo, Ljubljana, Mestni trg št. 5 — telefon 20-05. (r)

Vnajem

IŠČEJO:
Gostilno ali restavracijo prometni kraj, vzamem takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Strokovnjak« 8619 (m)

Trgovino

vzajem takoj v najem. — Ponudbe v upravo »Sl.« v Celju pod šifro »Štaferska« 8649. (m)

Stanovanja

ODDAJO:
Pritlično stanovanje sobe in kuhinje oddam s 1. julijem, Rožna dolina Cesta IV, št. 32 (e)

Enosobno stanovanje visokopritlično, sončno — oddam za takoj ali julij. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8615 (e)

Štirisobno stanovanje s pritličniki, v I. nadstr. oddam avgusta v Pražakovi ulici 10. Polzve se pri A. Sarabonu, Zaloška c. 1.

Štirisobno stanovanje komfortno, mirno, centralna lega, v bližini kavarnarstva Evrope, se odda za avgust. Informacije: Kersnikova ulica 7-II. (e)

Denar

Kapital razpoložljiv, domač ali tuj, cirka 2-300.000 din, za ustanovitev zelo dobičkanosnega podjetja, po možnosti z aktivnim sodelovanjem - se išče takoj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dobičkanosno« št. 8617 (d)

Bančno kom. zavod - Maribor Aleksandrova cesta št. 40 kupi takoj in plača najbolje

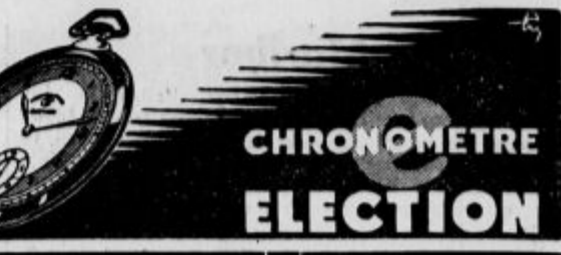
HRANILNE KNJIZICE bank in hranilne

VREDNOSTNE PAPIRJE 3% obveznice, bone ter srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRZAV PRODAJA SREČK državne razr. loterije.

Za birmo...

Darilo za celo življenje

Posedstva

Enostanovanjsko hišo z vrtom in njivo prodam v Dravljah pri Ljubljani. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dravljice« 8620 (p)

Prodaj hišo

z zemljiščem, skupno ali parcelirano, poleg državne ceste in kolodvoru v Zgornjih Dupljah. Polzve se pri Lukanc, kolar, Tržič. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno naborni posredovalec — Cesta 29, oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za navete brezplačno na razpolago. (p)

Prodajmo

Za vsakogar najboljši nakup obleke, perila itd. pri Presker, Sv. Petra cesta 14, Ljubljana. (l)

Biljardet

avtomatičen, jako lepo ohranjen, poceni napredaj. Ljubljana I., Malenškova 1 (l)

Sveže češnje

trde, 6 din kg, košarice po 45 kg franco voznina razpošilja po povzetju G. Drechsler, Tuzla (l)

Priznana »BRENNABOR« lahka motorna kolesa

100 cm, eleganten model, so zopet prispela. KLEINDIENST & POSCH Maribor, Aleksandrova 44

Za potovanje

se priporoča vse vrste kovčegov, aktovk, nahrbtnikov itd. v veliki izbiri

Ivan Kravos

Maribor, Aleksandrova 13

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Ure

in zlatino za birmo nudi najcenejše

Ivan PAKIŽ

Ljubljana, Pred Škofljo 15

Razglas

Občina Remšnik, okraj Dravograd, razglaš tem potom, da se bo letos prepleskal most čez Dravo v Breznu. Podjetniki te vrste se naprošajo, da javijo svoje ponudbe obični vsaj do 15. junija t. l. ter stavijo proračun in pogoje.

Vabilo

na redni občni zbor stavbne zadruge »Stadione« r. z. o. o. v Ljubljani, ki bo dne 9. junija 1938 ob pol 8 zvečer v sejni dvorani Vzemne posejilnice v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Odobritev letnega računskega zaključka.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Slučajnosti.

„SLOVENE«, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Anton Urbas
posesnik in zadržni gostilničar

nenadoma umrl v 46. letu starosti.
Pogreb bo v torek, dne 31. maja ob pol 5 popoldne iz Zadržnega posloja na farno pokopališče v Dol. Logatecu.
Blag mu spomin!

Zalujoča soproga, hčerka Marija, mati, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo.

Zapustil nas je za vedno po dolgem trpljenju, previden s svetimi zakramenti za umirajočee, naš iskreno ljubljani soprog in predobri oče, gospod

med. univ.
dr. Jan Voves
banovinski zdravnik v p., imejtelj reda sv. Save IV. stopnje, hišni posestnik itd.

Pogreb bo v Radovljici iz hiše žalosti št. 77 v torek, dne 31. maja 1938 ob petih popoldne na farno pokopališče.
Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 1. junija ob 6 zjutraj v farni cerkvi v Radovljici.
Radovljica, dne 29. maja 1938.

Fani Voves roj. Ferline, soproga;
Mafa Voves, hčerka.

Umrl mi je moj srčno dobri moč

Jože Medvešček
bibliotekar juridične fakultete

in bo njegov pogreb 1. junija 1938 ob 4 popoldne iz njegovega doma, Glince, Cesta I. a št. 3 (za lekarno).
Ljubljana - Glince, dne 30. maja 1938.

Ivanka Medvešček roj. Saksida, žena.
Pogrebni zavod Ivan Gajšek — Ljubljana.

Hugo Wasti 59

Zlato večnega Juda

Prišel ji je nasproti in jo odvedel na dvorišče, zavito v cvetje, ki so ga razsvetljevale zvezde. Vetril z reke je hladil toplo noč.

»Kako lepi so vrtiči po teh starih hišah!«
»Res. Toda še lepša si ti. Kako sem vesel, da te vidim...«

Odgovorila mu je:
»Toda v resnici je moja duša žalostna do smrti...«

»Do smrti?« je rekel on.
»Kako se ti vidi, da zdej bereš Sveto pismo. Toda to je krščansko besedilo, ki si se ga naučila v novem zakonu... Tudi jaz prebiram te reči.«

»Kadar zaprem oči,« mu je odgovarjala, »čutim smrtno žalost. Ni mi treba brati nobene knjige, da bi našla podobo za svojo žalost.«

»Ničmurnica! Niti pri Svetem pismu ne maraš, da bi se zdelo, da koga posnemaš. Toda tam ne gre, da bi iskala podobo, s katero boš naslikala svojo žalost, marveč išči zdravilo in vzrok.«

»Vzrok poznam že dolgo. Vzrok si ti. Vzel si mi vero!«

»Ni res! Spreobrnil sem te k veri tvojega pravega rodu.«

»Zavist in sovraštvo sta me naredila za Judinjo. Tvoja vera je vera Farizeja, maščevalna in umazana. Če bi mogla ljubiti, bi postala spet kristjanka. In če bi bila kristjanka, bi me ti ljubil. Tako pa...«

»Povej, kaj hočeš reči!«

»Ali si bil v delavnici Julia Rama? Ali si videl napis, ki pravi: Nič ni skritega, da se ne bi razodelo?«

»Da, videl sem.«

»Tvoje srce me je izdalo in jaz sem odkrila izdajstvo... Zaljublil si se v gojinko, Mauricio. Zaslužila si smrt!«

Zabavala ga je, kadar je bila razdražena. In laskalo mu je, ker je videl v tem znamenje ljubezni.

»Ljubosumna si. Judovske ženske ne poznajo ljubosumnosti. Ti si torej še naprej kristjanka.«

Ta trenutek se je Zahariju Blumentu posrečilo, da je spravil predsednika republike nekam v kot in mu je šepetal v uho resne vesti.

»Moj družabnik iz Ria de Janeira mi je postal šifrirano brzojavko: Brazilija je sklenila dati za oboroževanje deset milijonov dolarjev.«

»Kako? Najbrž ima preveč denarja in to je dober način, da ga zapravi.«

»Ustavila je plačila vseh svojih zunanjih dolgov, da vsa sredstva posveti za pripravo na vojno, ki se bliža.«

»Res. V Evropi se je nekaj boje. Toda nad Ameriko je ne bo brez oblakov.«

»Najbolj jasno nebo se brž pooblači. Jaz lahko dam argentinski vladi kredit dvajsetih milijonov šterlingov.«

»Za javna dela, šole, ceste, pristanišča? To bi sprejel.«

»Skupina bančnikov ponuja teh dvajset milijonov ne v denarju, marveč v orožju iz najuglednejših tovarn in delavnic na svetu.«

»Hvala, prijatelj Blumen. Če se oborožimo, se bodo oborožili tudi oni, potem bo pa res prišla vojna.«

»Oni se že oborožujejo.«

»Zal mi je zanje. Ne bomo jih skušali posnemati.«

Sedela sta pri mizici v svežem z zelenjem zasenčenem zakotju. Služabnik jima je natočil šampanja.

Videla sta, kako gresta mimo Marta in Kohen, Dekle je prošlo spremiljevalca, naj jo odvede na konec vrta do grma hortenzij.

»Bežiš pred svetlobo? To si muhasta!«

»Vaša hči in Kohen?« je zamišljeno vprašal predsednik, ki je vedel za staro nasprolstvo med rodbinama. »Torej je mir... v Varšavi?«

»Da, gospod predsednik,« je odgovoril Blumen in zardel do ušes.

Morda pa je predsednik vedel, da je on roš Velikega Kahala v Buenos Airesu? Najbrž ne. Skrivnosti iz sinagoge so v dobrem varstvu.«

»Ali ste slišali čudno alkimistovsko zgodbo, gospod predsednik? Za tistimi hortenzijami je imel svak skrit kup starih svinčenih cevi. Moja hči je najbrž šla gledat, če so cevi še tam.«

»Povejte mi to.«

Godba je komaj prihajala do njiju. Lahko sta se pogovarjala potih. Blumen je pripovedoval predsedniku, kako je Adalid pojasnjeval svoj gospodarski vid. Med pripovedovanjem je pazil, kako bo to učinkovalo na predsednika.

Ta je v obeh kazal razumno radovednost, okrog ust pa mu je igrala poredna guba. Nič drugega.

»Ali vaša ekscelenca ne verjame, da bi to bilo res?«

»Zakaj ne? Moderna kemija je dokazala, da je alkimija imela znanstvene temelje. Na skrivnostnem področju višje kemije lahko pričakujemo najrazličnejših čudovitih odkritij...«

Trenutek nato sta se predsednik in Blumen približala hortenzijam.

Skoraj hkratu so po drugih stezah, kakor bi se bili dogovorili, prihajali Blumenovi prijatelji, ki so vedeli za to skrivnost. Vsi so z enako bojaznijo in tesnobo gledali prazni prostor, ki sta ga objekala tudi Marta in Kohen. Nikjer ni bilo kakega znamenja ne sledu po tonah svineca, ki jih je Adalid nekega dne pokazal nečakinj.

»Zdi se, da nas je nalezal,« je rekel predsednik in se obrnil k enemu izmed njih. »Kaj naj mislimo o tem, Zytynski.«

Ta se je domislil, da je pred kratkim na sestanku v petindvajsetem nadstropju Blumenove banke omenil zvezo Narodne banke z Blumenovimi posli.

»Mislim, gospod predsednik, da živi v čudovitem času.«

»Pod zemljo in na nebu, prijatelj Zytynski, je še zmeraj dosti skrivnosti, za katere naša modrost ne ve, bi lahko rekli Shakespearju.«

V predsednikovem glasu je donel rahel zasmeh. Šest finančnih mogočnikov je bilo nad vse presenečenih.

»Dežuje na tempelj!« je rekel nekdo, ki je prišel na novo, z zasmehljivim poudarkom in namigoval na obup v Izraelu.

Bil je Adalid.

»Se nikdar nisem videl tako lepih hortenzij. Kaj je bilo prej na tem praznem mestu?«

»Svinec, gospod.«

»Zares?«

»Da, gospod. Vse to je res. Jaz nisem iz teh reči nikdar delal skrivnosti. Po nečakinj sem sporočil Blumentu, pa mi je verjel.«

»Tako je. Čestitam ti za to, Fernando. Bog ti je pomagal.«

»Seveda, seveda. Vsakomur ob svojem času. Dane pomaga tebi. Ali si bral nocojnjo »La Razon?«

»Kaj pa je?«

Vsi so hoteli slišati novice in so ga obkročili.

»Evropska politika se vsako minuto vedno bolj zapleta. To vam ne prizadeva skrbi. Vojna je nekaka alkimija: spreminja rdečo vojaško kri v rumeno zlato za Jude... Ali ni res, Gulltgold?«

»O, ta don Fernando, kakšne reči nam pripoveduje!« nam je vzkljnil pivovarnar in pobožal svoj obkladek v žepu.

»Oprostite, nisem vedel, da ste tudi vi Jud.«

Tudi druga novica je ugodna za vas: ubogi Ram...«

»Kaj, kaj, kaj?«

»Je izgini! Nekateri pravijo, da so ga odvedli, drugi pa, da so ga umorili. In nihče ne ve, kdo je to storil.«

Vseh šest mogočnikov je ostalo mirnih. Nihče ni zgovoril niti besede, ker so se bali, da ne bi izdali svoje radosti.